

Incunabula

Aesopus. Esopus moralisatus
cum bono commento. 1492.

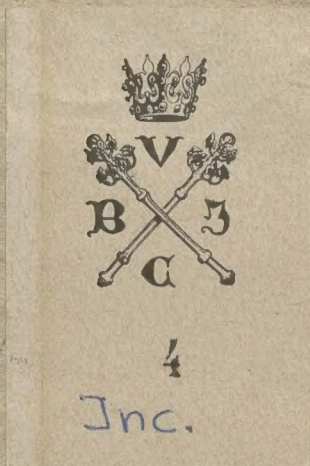
Hain. Regens. bibl. N. 310.

~~syphocyl~~ Q. 17. a

Inkinnabuty 4.

Panzer Ann. IV. 56. 465.

Hain Repert. bibl. N. 310.

G. VII. 86. a.

Sitt. græc.
II
8.

Inc. Qu. 4.

Esopus moralisatus
cum bono cōmento

Eso^pus moralisatus

Payson.

Liber Esopi

Recia disciplina rñ

Quam mater et artū inter ceteros (quos mūdo tulit sapiens/
res) vnū edidit memorie dignūz **E**sopiū noie. **O**rat
em ingenio clarus. studio sedulus. et placid⁹ faciūdia
Qui inter cetera (q̄ scripserat vtilia fabulaz. exēpla)
vtilib⁹ plena etiā litteris p̄misit. et in vnū rediḡit opusculū. In quo et par
nuli diligētes instruantur. et locūdi reddant̄ adulti. **L**iber igit̄ iste p̄mo
grece p̄script⁹ est ab **E**sopo. **P**ost hoc a romulo impatore romano ad in
struendū **L**iteriū filiūz suū in latinū venit. **D**einde rex anglic⁹ **A**lfred⁹ in
anglicā linguam eam etiāz transferri precepit. **E**sopus itaqz de fabulis
agens res inaiatas introducit loquens videlicet et testas et volucres. et
fabulose de eis scripsit. sed de singulis moraliter p̄cludit.

Utile sit intendit p̄ns liter
delectet vtile sit intendit p̄ns liter
Tuinet et proffit conatur pagina presens
maiorē faciūt vtilitatē vtilia. i. iocosis p̄monib⁹
Dulcius arident seria picta iocis

p̄ns liter generat dulcedinē fabulis
Ditulus iste parit fructum cum flore fauorem
.i. fabula .i. fruct⁹ .i. flos. splēdet

Flos et fructus emunt hic sapit. ille nitet
.i. p̄tus moralis fabula delectat. vtilitatē fabula

Si fructus plus flore placet. fructum. si flos
.i. scilicet maiorē delectatōem. in flore ambo scilicet flos et fruct⁹ placeat

Plus fructu florem. si duo carpe duo
pigrū pigritaret animū

Ne mihi torpentem sopiret inertia mentem
.i. in ope vigilare debet. i. intellect⁹ me⁹ accepit

In quo peruigilet mens mea: mouet opus
opis p̄miū pueniat de ope fabuloso

Ut messis precium de vili surgat agello
arida p̄ba imple .i. tua ḡfa

Verbula sicca deus imple rore tuo
fabulaz facultas: moralū p̄tutū sufficientē ostēssionē

Verborum leuitas morum fert pondus honestum
abscondit durus cor ter bonū fructū

Ut nyctium celat arida testa bonum

Alter⁹ p̄cedat ad textū aliq̄ sunt p̄mitrenda. **E**t p̄mo de causis hu
ius libri. **U**n notandū q̄ p̄tis libri (sicut alioz libror⁹) quorū sūt
causē. scilicet materialis. formalis. efficiēs: et finalis. **U**n cā materialis siue
subiectū hui⁹ libri ē p̄mo fabulosus in respectu ad p̄tutes morales. **C**au
sa formalis est duplex. p̄m q̄ duplex est forma. scilicet forma tractat⁹ et forma

Ex
Bibl. Univ.
Vindob. 1704

Cum cōmento

tractādi. Forma tractādi est modus agēdi. q̄ in pposito est metricus. **S** forma tractat⁹ p̄sistit in p̄pōne. et explicabit p̄ p̄tinuas actōes et diuisiōnes. **C**ausa efficiēs dī fuisse **E**lopus. q̄ erat grecus. vnde (v̄ fert) p̄ns liter p̄scrip̄t⁹ erat in greco. s̄ postea iussu **R**homuli imp̄atoris rhomano rū fuit trāslat⁹ in latinū. et h̄ p̄pter filios ei⁹ q̄s voluit instrui p̄ docerinas hui⁹ libri. **T**ā finalis est duplex. sc̄z intrinseca et extrinseca. **F**inalis intrinseca est cognitio eoz q̄ tradunt in hoc libro. **E**xtrinseca est vt nos p̄ documenta et fabula hui⁹ libri gradiamur ad bonos mores. **H**is v̄s his accedēdū est ad formā tractat⁹. i. diuisione libri. **D**iuidit ergo iste li- ter in duas p̄tes p̄ncipales. sc̄z in p̄hemiale et in executiuā. sc̄da ibi (Dū rigido) **P**ars p̄hemialis p̄t diuidi in q̄tuor p̄tes. **N**ā p̄mo auctor innuit delectatōes et vtilitatē hui⁹ libri. **S**ecō rāgit cām suscepti opis. ibi (Nemibi torpētē) **T**ercio innocat diuinū auxiliū. ibi (Et messis p̄ciū) **Q**uarto excusat se de facilitate stili. ibi (Et verboz leuitas) **N**otādū igit q̄ auctor dī in textu q̄ p̄ns liter nedū est iocū d⁹ s̄ etiā est vtilis ad instructiōnē mox. et q̄ p̄t ap̄re subordinari p̄hie morali. **E**st em̄ duplex poetria. q̄ dā est ad delectatōem t̄m. et talis nō subordinat alicui p̄ti p̄hie. **A**lia est q̄ p̄sistit ad vtilitatē. et talis est ista. vñ **O**rat⁹. **A**ut p̄desse volūt. aut delectare poete. et hoc est q̄ dī (Et iuuēt et p̄sīt rē) **P**ro quo notādūz q̄ auctor declarās simul delectatōem et vtilitatē huius libelli innuit hanc sniam. q̄ p̄ns pagina. i. p̄ns libellus d̄z describere fabulas ad delectatōes et etiā p̄tutes morales q̄ sunt ad vtilitatē. **S**i aut aliq̄s q̄reter q̄re auctor nō solū tangit p̄tutes absq̄ fabulis **A**d hoc r̄ndit auctor cū subdit (Pulcius arri dēt) **N**ā seria siue vtilia magis delectāt siue alliciūt q̄ sunt de p̄ctra rebz iocosis. et p̄pter hoc in isto libello erūt p̄tutes p̄mendande cum fabulis p̄mittēdo fabulas et subiūgēdo p̄tutes. **T**ūc ibi (Ortulus iste parit) auctor magis declarat vtilitatē libelli dicēs. q̄ in isto libello est flos cū fructu. q̄ faciūt hōiem fauorabilē. et q̄ vult cape fructū p̄t cape. et q̄ flos rem etiā p̄t cape. et q̄ vtrūq̄ etiā rapiat vtrūq̄. **E**t nota q̄ auctor p̄pat sermone fabulosum florē. et p̄ fructū dāt intelligere p̄tutes morales. q̄ si cur flos est modici valoris siue fructu. sic etiā sermo fabulosus est modici valoris siue p̄tutibz que trahūtur ex fabulis

Quam rigido fodit ore sinum. dum querit at escam
 p̄ q̄n̄ amirat̄ reptā talē lapide tal̄ quis dē
 Dum stupet inuenta iaspide gallus ait
 turpi .i. infimo. i. splendi

Res vili preciosa loco nitidiz decoris
 luto vilitatis

Hac in sorde iaces. nil mihi messis habes
 sc̄z lapidi sc̄z ille. inuētor. i. aut falter

Si tibi nunc esset. qui debuit esse repertor
 nitore fin⁹ abscondit splēderet

Quem limus sepelit viueret arte minor

**De gallo
 et iaspide**

Liber Esopi

lapidū precioso. s. ego gall⁹ sū vtilis gallo. lapis p̄ciosus
Nec tibi conuenio. nec tu mihi. nec tibi prosum
s. gallo. lapis p̄cioso. magis. desiderio. min⁹ p̄ciosus. s. grana

Nec tibi tu prodes: plus amo cara minus
p gallino. i. imprudēte sapiētie

Tu gallo stolidum tu iaspide pulcra sophie
s. munera. intelligas. fatuo scz p̄utū z mox

Pulcra notes. stolido nū sapit ista leges

Enita pre phemiali. hic p̄ter auroz ponit prem excurtiū. Et p̄t dī
uidi in tot pres q̄t ponit fabulas. **P**rimo auroz ponit vnā fabulā. cui⁹
documentū est tale. q̄ stulto ac vicioso nō valet scia. vel q̄ stulti quipēdūe
sciam. **E**t hoc ostendit p̄ quādā fabulā de gallo. **N**ā gallus quādā vī
te q̄rens escā fodiendo fūmū inuenit lapidē p̄ciosum latentē in loco imū
do. **C**ui dixit gallus. tu iaces in loco vili z imūdo tu nō es vtilis mihi.
sed si aurifater vel alius gēmarū cupidus te inuenisset p̄ eum ad splēdo
rem tuū ventres et honores p̄cipēs. **E**go p̄o escam quero z te nō hono
rabo. q̄ tu nō p̄des mihi. nec ego. p̄sum tibi. nec de te curo. q̄ amo min⁹
cara z vilia. scz grana z silia que mihi p̄sunt ad nutrimentum. **D**einde
subdit doctrinā hui⁹ fabule. dicens q̄ p̄ gallū detemus intelligere stultū
tum. per lapidē p̄ciosum sciam z sapiam. **E**nde sicut gallus sp̄nit la
pidē p̄ciosum ranq̄ sibi nō valentē neq̄ vtilē. sic etiā stultus sp̄nit sapi
entiā. eo q̄ nō reputat eā necēariam neq̄ vtilē.

**De lupo
et agno.**

Est lupo. est agnus. sitit hic. sitit ille fluentem
inequali via. s. rā lup⁹ q̄ agn⁹. aquā fluentē

Tramite non equo querit vterq̄ lacum
in supior. pre. porat. i. aque. i. in inferiori pre aque

In summn bibit amne lupo. bibit agnus in ymo
s. agnū pauor. inuadit. s. litigia faciente

Hunc timor impugnat. verba mouente lupo
maculasti scz lupo mūde aq̄. formositate

Rupisti potum mihi riniq̄ decorē
s. aial. s. sibi imputatū causa defendēs

Agnus vtrunq̄ negat. se ratione tuens
s. lupo dānū intuli

Nec tibi nec rino nocui. nam prona supinum
ignorat. p nō z et aqua claritate sua

Nescit iter. nec adhuc vnda nitore caret
clamat. s. suo scdario. s. lupo. nociua. s. tu agne

Sic clamat ore lupo. iterum mihi damna minaris
nō intēdo vobis inferre dānū. s. agno. s. ait. minaris mihi

Nec minor agnus. ait. cui lupo immo facis.

Cum cōmento

scz minatus est et tū
fecit idem tuus antepater sex mensibus actis
p̄em segris
Cum bene patres: crimine patris obi
dixit nō dum sum adeo senex
Agnus ait. tanto non vixi tempore. predo
dicit s̄ adhuc. f. lup⁹ gerēs furtū. f. agnū necat
Sic tonat: an loquaris furcifer. huncq; vorat
innocēti agno. f. lup⁹. occasione interficiēdi
Sicq; nocet innocuo nocuus. causamq; nocendi
s̄ p̄ totū mūdū tales tyrāni

Inuenit. hi regnant qualibet in parte lupi
Hic ponit documentū q̄ mali tyrāni z potentes de facili inuentūr eāni
nocendi paupib; z impotētib;. qđ sic inuit. Nā qđā tpe dū lup⁹ z agnus
simul biberent. tūc lupus q̄uis sterit in pre supiori z agn⁹ in pre inferiori
tū cū haustū faceret erexit se z dixit ad agnū. Tu (q̄ lanā portas in des
ceptōem) semp meis offensis insists. Agn⁹ p̄o ad hāc vocē tremid⁹ r̄s
mide r̄ndit sic. Nōne potēs q̄re mihi eā alio tpe loq̄ris innocēti. cū ego par
uulus nullas offensas tibi inferre possem. Ait turbas aq̄s q̄s bibere vo
lo. R̄ndit agn⁹. salua reuerētia q̄ tu stas supius longe a me z ego inferi
us. q̄uo q̄ possem tibi aq̄s turbare. Tūc aut exasperat⁹ lupus ait iteruz
Tu nimis es garrulus. z iurgia mecū multiplicare p̄sumis sicut pater
tuus. q̄ nō dū trāsactis trib; mensib; de eodem in hoc loco mihi fore fecit.
qđ in te merito redūdabit. Et ait agnus. Cur sic in me patris culpas re
fundis qui nō dum natus eram. Ait lup⁹. q̄ sic loq̄ris mihi volo te corz
rigere. z irruēs in eum guttur eius crudeliter apprehendit z finem p̄boz
fecit. Porraliter sic tyranni faciūt cū innocentū res vel mortē cupiunt
siue iuste siue iniuste eos spoliando opprimunt

illi aialis viam
In occurſū illi aiali
Hic aialis clamosa auxiliū impedire desiderat
Rana loquax. et opem pacta nocere cupit

Pemure
et rana.

oem modū. l. pestilēti
s̄ praua
Omne genus pestis superat mens dissona verbis
volūtatē dulciloquū ornat

Cum sentis animi florida lingua poscit
rale aial
rale aial cū filo annectat aiala est
Rana sibi murem filo confederat: audet
alligare cū filo frāgere p̄ fraudē fidelitatē
Plectere fune pedem. rumpere fraude fidem
f. rane p̄nectit f. muris. f. rane infectio. f. muris
Pes coit ergo pediq; mens a mente recedit

Libri Esopi

vide .i. rana z mus

scz rana. scz murē

Ecce natant. trahitur ille. sed illa trahit

scz rana redit ad fundū

periclitari faciat

Pergitur. vt secum murem demergat in ymo

periculū maris

naufragiū patit .i. fiducia

Naufragium faciens. naufragat ipsa fides

nitit ad fundū natāre .i. eleuat se perariat

Rana studet mergi. sed mus emergit z obstat

periculo prates augmetat .i. pauor

Naufragio vires suggent ipse timor

ralis auis

feroci caput

.i. bellū

Miluius adest. miserum truci rapit yngue duellum

.i. milui scz rana z mus intestina fracta natas

Hic iacet. ambo iacent. viscera rupta fluunt

scz oēs illi

dicūt

impediūt

Sic pereant. qñi se fatentur z obfunt

.i. qñi intēdit aliū decipe

Piscat in aurorem pena redire suum

Hic ponit documentū q nemo dz alteri aliqd pmittere qd nō intēdit fa
cere. qz sepe alios intendētes decipe seipfos decipiūt. qd innuit nobis p
rana z murē. **P**ure in ostio molendini sup limen residere. supuenit rana
ex campo. z mure salutato cui? illa dom? esset eū interrogauit. quā suam
esse rēdit. **R**ogauit g rana ipm mure vt ipam nocte illa inhospicio susce
peret. **Q**ui mus benigne eā intrare pcessit. factaqz hora cene apposuit. et
grossam farinaz dicens ei vt lete pmederet qz bñ sibi faueret. z si melioza
habere etiā apponerē. **E**t placuit rane locus z cibo. sed cū potus diu ex
pectatus nō venit. rana g potu assueta sitibūda tristis recedit. z dixit q
maller esset sub molendino absqz tali cibo qm in molendino sine potu. **E**ui
mus ait molestū sibi eē q oblata sibi nō placerēt. z iurauit se nunqz rā bñ
pcuratū fuisse. z de illo bñficio recōpensam se velle habere dixit. **M**ilis au
ditis rana rēdit. q si secū ad sua veller trāsire sibi reddere veller cibū cui
potu in copia. **Q**ui mus assentiens pariter iuerūt p prata ad fluuiū. erat
aut rana ore plena. z mus incipēbat deficere ex ieiunio. sed ipm rana rō
fortauit. et in vicino domū suā esse dixit. tandē itaqz prato a mure vsqz
transito venerūt ad fluuiū. z ait rana. hanc aquā trāsire debemus qz do
mus mea hic vltra est. **F**essus igit mus ex longa via arrediatus ad rā
nā sic inqrit. amicitia tuā inuirtē pdo. sed hospiciū tuū adire nequeo. qz rō
re prari grauatus adhuc grauioribz aqz me pmittere nō audeo. **H**ic g
rana. curpe est mō desistere z viā breuē non pficere. si fessus es z debilis
ego iuuabo te ne in aqua deficiās. faciamus ergo sic. filo nos alligabim?
tu in collo z ego in pede meo. z sic te adiunabo. **Q**uius dictis mus acq
sunt. **P**ositis itaqz in medio fluminis tam positis rana exclamando dixit.
ego p hila nimis meis viribz iam deficio z ad profunduz ducoz perituro.
sponteqz se submergens muri machinata est naufragiū. z sic mure ad

Libeꝛ Eſopi

huc exiſtente ad litus fraudem intellexit. et ſic orta eſt ibi lis magna intꝛ
ambas partes illis in partē trahentibꝫ. rana namqꝫ ad fundum traxit ⁊
mus ad litus. **Q**uā cū ſic paritꝫ pꝛenderēt. miluus (qui forte ſpectatꝫ
erat) miſerū dirimit duellum. murem vnguibꝫ arripieus. ⁊ amara ranā
ſimiliter trahens. qui cū ſe ad mortē trahi videret ſic fertur locuta fuiſſe
Qui ſocio ſuo parat opprobrium nō immerito cadit in laqueū. **A**lle
gorice per ranam pꝛ illigatꝫ caro humana. per murē autē intelligitꝫ anima q̃
aduerſus carnē ſempꝫ militat. caro ꝑcupiſcit aduerſus ſpūm; ⁊ ſpū ad
uerſus carnem. **C**aro eū nititur trahere animam ad terrena ⁊ carnales
delectationes. anima vero reſilit ad bona opera. et iſtis ſic litigātibꝫ veſ
nit miluus. i. diabolus quaſi bolus. i. morſus duoz. ſcꝫ corporis ⁊ anime
et rapit ambō. **N**el aliter. ſicut tangitur in fine littere. per ranā intelligitꝫ
tur deceptores bonū dicentes ſed deceptōem intendentes. ⁊ ſepe ꝑꝛin
cipit tales in illam (quam alijs ꝑꝑarauerūt) foueam cadere. **I**uxta illud
Incidit in foueam quam fecit

Iudice coheret ſcꝫ ad iudiciū aduertit
In cauſam canis vꝫget ouem. ⁊ arbiter audit.
ſoluat .i. ꝑceſſum ſcꝫ ouis. i. deſere panē
Reddat ouis panem. vult canis. illa negat
in ꝑꝛe canis ꝑꝛa ouē. teſtat teſtat teſtat ſcꝫ iſti res
Pro cane ſtat miluus. ſtat vultur. ſtat lupus iſtante
ꝑmiſit reſtituere tribuat
Panem (quem ꝑꝑigit reddere) reddat ouis
ſoluere ſcꝫ ouis nō tenet ſcꝫ ouis reſtituere
Reddere non debet. nec habet quod reddere poſſit
ſoluat iudex teſtat agno

De cane
et oue

Et tamen vt reddat arbiter iſtat ouī
idco q̃uis a deſt s^o ouis .i. lanā
Ergo ſuum licet iſtat hꝫems ꝑꝛtendit amictum
.i. frigidū ventū ſuſtinet lana s^o ouis
Et boream patitur. vellere nuda ſuo
mēdicā acqꝫit ꝑigritia reſtāte

Sepe fidem falſo mendicat inertia teſte
innocētia delicti aſtucia decipi

Sepe ſolet pietas criminis arte capi

Ita autor ꝑꝑonit alia fabulā dicēs qꝫ quodā tꝑꝫ canis traxit ouē in rēſm
ꝑꝫo pane quem dixit illi ꝑꝛeſſiſſe. ſed ouis hoc negauit dicens ſe nūqꝫ
panē a cane mutuaſſe. **I**udex ergo canē interrogauit ſi teſtes haſtaret ſeu
fidei uſſores. qui tres teſtes noiauit. ſcꝫ lupum miluum ⁊ vulturem. et iꝫ
der ab illis veritatē requirit. at illi teſtimoniū veritatis cani dederūt. qꝫ
partē habete ſperabant in oue ſi dānnaret. **I**udex ergo ꝑꝛcepit quatenꝫ
de debito ſuo cani ſatiffaceret. ex quo idoneis teſtibꝫ ꝑꝫicta eſt. ſed illa
miſera ouis nūqꝫ habuit ꝑꝛeter lanam quod dare poſſet. ⁊ hꝫems erat

Liber Esopi

canis fortiter instabat. ouis glanā exuens eā canis pñtauit z nuda remā
 sic. Canis autē hac satisfactōe nō pñtē in pellē ipsius pepegit. z irruens
 sup eā cū falsis testibz suis lupo z miluo miserā illam miseriez reddidit
 Moralit sic pueri z fallaces faciūt qñ res alioz appetūt tūc cū suis cōs
 plicibz tracrāt qualē iudicijs suis eos subuerrere possint

Depotentibz
 et paupibz

Quā ratiōe pari fortune munera sumant
 accipiūt pacē agn⁹ ista qñuoz aialia
 Sumunt fedus ouis capra iuuenca leo
 illud aialia pñs est s^c pñcā qñuoz aialia possessor
 Ceruus adest. ceruus in rapiunt. leo sic ait. heres
 s^c detur

Prime partis ero. nam mihi primus honor
 pñgit fortitudo

Et mihi defendit partem vis prima secūdam
 donat terciā pñcā nñsus

Et mihi dat maior terciā iure labor

Et pars quarta meum (nñi sit mea) rumpit amorem
 frāgit dilectiōem
 bona cōia s^c leo possidet debiliores opprimes

Publica solus habet fortior yma premens

potēti iūgat debilis postulat pñs fabula

Fleforti societ fragilis. vult pagina presens
 qñ debili fidclis nō sciat diues

Nam fragili fidus nesciat esse potens

Hic ponit documētū qñ hoies paupes (qñ sunt que potētie) nō debēt se so
 ciare potētibz. qñ potētes semp volūt hñc pñcā meliōrē. qñ innuit nobis p
 leonē caprā vaccā z ouē. Ista autē aialia p pactū fecerūt inuicē qñ quecun
 qñ rapina eis occurreret illā inter se diuiderēt Accidit autē qñ capiebāt cer
 uū quē in qñuoz pres diuiserūt. qñ diuisiōe facta dixit leo. ex qñ rex suz ideo
 rōne regalis dignitatis pñma ps erit mea. scda ps etiam qñ fortior vobis
 sum. terciā pñ ps mihi iure debet. qñ vobiscū laboraui. qñtā pñ pñcā si qñ
 cape voluerit me? nō erit amic⁹. qñre alia aialia timore leonis pculsa fugi
 erūt. z nullā pñcā acceperūt Moralit p leonē intelligunt potētes z per
 alia aialia intelligunt impotētes. si autē pñngat qñ paupes hñc aliqd diuī
 Dere cum potentibz. potentes accipiūt pro se partes meliōres
 natat portās mīssam carnis dat s^c de se

De cane et
 sua ymbra

Quā canis ore gerens carnem. caro porrigit ymbra
 adheret inuadit vndas

Umbra coheret aquis. has canis vget aquas
 s^c hñde s^c quā hatebat vero lucro sez ymbra

Spem carnis plus carne cupit. plus fenore signum

Lum commento

lucet ver^o s^c canis quā hēbat s^c carnis hūde)

Fenoris os aperit. sic caro spesq; perit

^{p incertis} ^{dimittit}
Non igitur debent pro vanis certa relinquī

^{s^c bona aliq; diligit statim} ^{s^c bonis}
Non sua si quis amat. mox caret ipse suis

Nec au. po. aliam fabulā cui⁹ documentū est. q^o hō prudens nō dē dē
mittere certa q̄uis sint modica p incertis q̄ reputant magna. qz modica
res certa plus v3 q̄ magna res incerta. iuxta illd^o Plus v3 in manib; pas
ser q̄ sub dubio grus Istud nobis innuit p canē qui natus ē p aq̄s mas
sam carnis in ore gerēs. z vidit in aq̄s vmbzā carnis maiorē q̄ erat frus
tum qd hēbat in ore. z sic cupiēs illud frustū magnū apit os ad capiēdū
illud. z sic tandē cum os apuīt amittit tam carnē verā q̄ vmbzā carnis

Allegorice p carnē intelligit hō pccus vel auar⁹ q̄ multoties q̄rit bona
aliena. z quicq; p̄igit q̄ talis ex nimia cupiditate amittit bona p̄pria Tel
aliter p canē possum⁹ intelligere hoīem. q̄ dimisso p̄o bono inheret bonis
terrenis. id finalit⁹ remanet vacu⁹. eo q̄ ipso moriēte summū bonū nō q̄rit
uit. vñ bona t̄palia dimittit moriēs in man⁹ alioz. z sic a se transeūt bo
na t̄palia sic acq̄sita. z cum hoc amittit bonā eterna

F ^{mulier} ^{maritat} ^{collectio vicinorū letat}
mina dum nubit furi vicinia gaudet

S ^{sapiens} ^{narrat}
vir bonus z prudens talia verba mouet

p̄hebi duxit vxorē illi⁹ dei h^o elemtū q̄rimonijs

Sol pepigit sponsam. iouis aures terra querelis

^{p̄cussit} ^{rōem q̄re esset tristis dixit}
Pertulit. z causam cur foret egra dedit

^{vxor vno qd fiet} ^{s^c generat⁹ sol}
Sole necor solo. quid erit si fuerit alter

^{quantū sustinebo} ^{faciet} ^{caliditat⁹ copia}
Quid patiar: quid aget tanta caloris hyems

^{inhibet} ^{hec fabula} ^{dare} ^{s^c illis}
Nec prohibet sermo letum prebere fauorem

^{maleficia p̄petrārūt} ^{maleficia intendūt}
Qui mala fecerunt. aut malefacta parant

Nec au. po. aliā fabulā. q̄ qdā t̄pē fur qdā duxit vxorē. ad cui⁹ nuptijs
as vicini puenērūt gaudētes z letātes. qd vidēs vir qdā discret⁹ z sapiēs
p̄tulit hanc fabulā Quodā t̄pē sol debebat ducere vxorē. vt filios sibi co
formes generaret. qd p̄cipiēs vniuersa terra p̄siderās piculū qd inde im
mineret. z dixit ardorē vni⁹ solis se vir posse tolerare. qd q̄ fiet si p̄les so
les generarent. z clamās in celū q̄rulos vocib; iouē summū deoz inuol
cauit. q̄renus illi piculo obuiaret. Iupit⁹ autē miscdia motus p̄cepit solē
sine vxore p̄manere. Quasi dī. iste vir sapiēs Vos boni vicini res v̄as
p̄ditis p̄ illū viciū fierē. qd q̄rit si iste fur alios genuerit fures. q̄re mult⁹.

**De fure vxo
rem ducere.**

Cum commento

tum incipiet agitis q ad nuptias ei⁹ venitis gaudetes. Ista fabula docet nos moralit^r. q melius est h^{ic} vnu^m principe^m q^m plures. na si ples sint subditi eis no sufficiunt. z illis p honore discordantib⁹ nescit p^{ro}ls cui adhe^{re}at. vel sub q^m tutius viuat. z sic rapine homicidia z alia mala oriunt^r.

De lupo
et grue

A stricta torquet colli s^c in collo
Rea lupo cruciat via gutturis osse retento

s^c lup⁹ petit cyrurgicu^m dona tributur⁹ auxiliu^m

Pendicat medicum. multa daturus opem

tal^{is} aut^{em} p^{ro}mia poscit ex gutture lupi extracto

Grus promissa petit. de faucibus osse reuulso

s^c grui dixit ecce .i. ex gr^a salua

Tui lupus. en viuis munere tuta meo

potuiss^{et} abscindere

Nonne tuum potui morfu precipidere collum

p^{ro}mium

Ergo tuum munus sit tua vita tibi

subuenisse s^c hoib⁹ puerfa s^c hoim

Nil prodest prodesse malis. mens praua malorum

ingrat⁹ recept⁹ no veret⁹ beneficij

Inunemor accepti non timet esse boni

Hic au. po. alia fabula. cui⁹ documentu^m est. q no expedit malis hoib⁹ bñfacere. q sunt ing^{ra}ti z benefici⁹z imemores. z istud innuit nobis p lupu^m et grue. Quoda^m em tpe du^m lupo psumpt⁹ carnib⁹ ossa roderet. z p^{ro}cula ossis gutturi ei⁹ inbessisset. magnu^mq^m dolorē sibi inculisset. lupo p potēs in curia regis leonis vt sumu^m ppositus regis fecit oēs testias pgregari speras ab aliquo medela sui doloris pcipere. q^m fuit si aliq^m testiaz bñet artem medicine. q suo poterit subuenire dolori. Ad ducta est itaq^m grus ad lupi infirmi presentia. que salutarē p^{ro}mittit lupo medicinā. si p suis lahorib⁹ premiū psequi posset. lupo q^m his p^{ro}bis p^{ro}solaris dixit se in tanta neccitate pstitutu^m nullis velle pcere expēsis. p^{ro}mittit q^m munera m^{ag}na si sanitate psequi posset. Grus aut^{em} collo suo in guttur lupi imisso cam sui doloris extraxit. z sic lupo sanat⁹ est. quo facto grus suam petijt mercede. Qui lupo rñdit. none magna mee pietat⁹ munera recepisti du^m de gutt^ure meo caput tibi sanū emisti. si q sapiens esses h^{ic} munera cōcrenta fores et maxie cum scias gruinās carnes me desiderare z mihi sanas eē in hac iⁿfirmitate. Poratit p grue intelligunt paupes z impotētes. q sunt sub potētiorib⁹. videt em eis q paupes sufficiētē p suis laborib⁹ recipiāt mercedē q eos viuere p^{ro}mittant. z residua bona (que hñt) sibi nō vsurpāt

De duob⁹
canibus

O de dolore grus pquerentē dulcedie facundā
partu querulam verborum neccare plenam

p^{ro}passa acceptat i domo p^{ro}u gruidā

Pro cane mota canis suscipit ede canem

canis recedit i domo qrendo pastū recūbit

Hec abut. illa manet. hec cursitat. illa quiescit

Liber Elopei

s^c canē p̄ dolore destruit requies
 Huic tamen a partu rumpitur illa quies
 s^c canis reuertit restituit suā domū petit
 Illa redit reddiq; sibi sua tecta precatur
 claudit canis ymmo magis s^c claudit
 Obserat hecaurem. nec minus aure domum
 magis p̄ualere p̄ba minacia estimat p̄lia .s. p̄ce z m̄tis
 Plus prece posse minas putat hec. plus bella duobus
 cognoscit valere p̄ba minacia s^c pl^o posse
 Floscit posse minas plus prece. verba minis
 p̄qñ canē munitat .s. catulus

Cum dolor hanc armet. plus matrem filius armat.

locū dat s^c canis .s. matri cū filijs

Cedit sola gregi. causaq; iusta perit
 nō tene securū dulcib; fidē habere

Non satis est tutum mellitis credere verbis.

.lex blāda loquutoe

oriri

Ex hoc melle solet pestis amara sequi

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q nemo dz fidem adhte
 re blādiētib; z adulātib;. z istud innuit nobis p duos canes. Quodā em̄
 tpe canicula qdā ingruēte ptus tpe cum aprū pariendi nō h̄iet locū roga
 uit aliā caniculā vt ipsaz in hospitiiū reciperet donec catulos suos ad lucē
 pduxisset. q precib; eius acq̄lescens ipsaz in domū suā intrare pmisit. par
 tu vero edito mox iussit vt aliud sibi hospitiiū pcuraret. eo q ppter angu
 stiam domus eam sustinere nō posset. Illa autē ppter prum adhuc languē
 da instat z rogat vt eaz toleret donec catuli eius ludere possent. hospita
 vero victa p̄cib; pcessit ipsi Post hoc p̄o cum catulos ludere videret. ite
 rū monuit eam ad aliud hospitiiū pcurandū. mater autē catulorū ait. quo
 animo pores talia loqui. z ita nos p̄rissari cū iam gelidus boreas nives
 voluat. z glacial bruma oēm testā p̄stringat. s; age misericordit nobiscū
 humanit nos tollerādo vsq; ad amena cūtatē tpa cum exire poterim⁹ et
 hic inde discurrere Hospita itez p̄cib; placata vsq; ad estatē cā tolerauit
 Facta ḡ estate iussit ipsam sine oi p̄radecōne domū exire. qz nec prece nec
 precio ipm de cetero sustinere veller Glidens ḡ canis q ampl⁹ precib; p
 ficere nō posset cepit minari z ait. Debilis ē tua ptās z mirū est q putes
 sola nos oēs expellere. meo ḡ p̄silio p̄bis tuis p̄cas. qz fortes mō sunt cas
 tuli nrī z feroces. q si multū nos minari volueris tūc ve tibi z pelli rug.
 et dom⁹ (quā tuā dicis) in nrōs veniet vsus. Moralit sic callidi hoies
 simplices quosq; decipiūt. z blandis adulationib; p̄mo eos rogitant. et
 postea suis domib; z bonis eos violenter eliminant.

O p̄qñ fulget terra aq̄ p̄gelata. phitet vndaz Decolubro
 Uim nūq; candet humus. glacies dum sopit aquaz. et hōspire
 furum in tale serpente rigida turgēt
 Aursum. in colubrum turbira scuit h̄yems;

Liber Esopi

serpentē serpentē fouet bonitas frigus
Hunc vidit hunc reficit hominis clementia: ventum

repellit moderat calore frigus
Temperat huic tecto. temperat igne gelu

reuertit recedit calescit
Uer redit. ymber abit. estas cum sole calescit
maliuolus s^c coluber

Sic importunus fit magis atq; magis
euomit venenū serpens intorcat domū

Ore serit virus coluber. sic torcat edem
dixit serpenti nō reuersur⁹ recede

Hospes ait colubro. non rediturus abi
nō abcessit serpens recedere manet

Non abiit coluber. nec vult exire. sed heret
apprehēdens hospite sibilatōes aspās facit

Amplectensq; virum sibula dūra mouet
tribuere cupit hō maleficus p bono malum

Reddere gaudet homo nequam pro melle venenum
p beneficio damnu p clemētia fraudē

Pro fructu penam. pro pietate dolum

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q^d hō cauebit malis hoīb⁹
impēdere beneficia. q^d mali p bonis sibi impēs sepe mala reddūt. sicut
inuuit nobis p colubru^m Quodā em̄ tpe coluter rogauit quēdā virū vt ip̄
sum frigore intēso instāre in hospitū recipet. vt sic frigora euadere posset
Vir autē miscōia motus sup colubru^m in hospitū recepit eū. z ad ignē cale
fecit Coluter autē sic calefact⁹ cepit emittere virus suū z totū intorcatit
domū. quāobrem hospes dixit ei vt domū suā exiret z ampli⁹ nō reuer
teret. Coluter autē exire nolens virū amplexus est. z veneno infecit eum.

Allegorice p colubru^m p̄t intelligi carnalis delectatio. q^d dum tene foue
tur z nutrit venenū suū fundit. z sic hospite (i. hoīem q^d eam admittit) p
pectū intorcat. z q̄nto diuti⁹ morat tanto difficili⁹ expellit. Moralit⁹
p colubru^m intelligunt hoīes prauū z ingrū. q^d malū reddunt p bono

De asello
et apro

Audet asellus aprum risu temptare proteruo

psūmit fatu⁹ se zapro loq⁹ salue

Audet iners forti dicere frater aue

mouet p verbis respōsa designat
Uibrat aper pro voce caput. nam verba superbūt

dare p̄scit amorio crudelē

Reddere. sed dentem vix tenet ira trincem
aper dicit reprobū. s. nobilis aīalis cibū

Sus tamen ista mouet. vilem dens nobilis escam

Num cōmento

Spernit pigricia secur⁹ s^c tu asine
Spernit. desidia tutus es ipse tus

fatua offendi prudēs hō derisu

Non debet stolido ledi prudentia risu

fatuus eruditum .i. accedere

Non stolidus doctum debet adire iocis

Nic autor ponit aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q^d stolidi z indocti nō
beter deridere doctos z prudētes. neq; debent offendi derisionibz. **S**tud
innuit nobis p apriū z asinū. **Q**uodā em tpe asinus obuiauit aprio z in
cepit ironice loq ad apriū ipm subfannā do suis derisionibz dicens **A**per
bone frater aue. **A**per audēs illā salutatōem ironicā nō rīdit. sed moue
bat caput. qz dedignabaf loq. z irascebat in tantū q vix tolerare potuit
et dixit hec verba asino. **D**eus dens spernit escā vilem z desides. qre tu
ppter tuā desidiā z vilitatē es tutus **M**oraliter p asinū intelligunt se
euidares z indocti: p apriū intelligunt docti z spūales. qui sepe derisōes
et detractōes a secularibz z indoctis patiūtur. quas patienter z lete sus
ferre debent. qm inde magnū psequūtur pmiū

R capēster opidanū recipit i hospitio

Rusticus vrbānum mus murem suscipit ede
prander cibz volūtate

Comedit ad mensam: mensaq; mente minor

in macro puiū sufficit literas

In mensa tenui satis est in mensa voluntas

nobiles facit degeneres vult⁹ ingenu⁹ cibos

Probilitat viles frons generosa dapes

pplero finio i cibarijs s^c mure scz imitādo ipm

Facto sine cibis. vrbānum rusticus audit

muris mus capēster vadit ciuitatis diuitias

Urbanū socius tendit in vrbe opes

vide cellariū intrā mīstrat mus vrbān⁹ murt capēstri

Ecce penu subeunt. inseruit amicus amico

incedūt pādio cibaria puiū portat

Innuigilat mense. fercula mensa gerit

meliorat escam largiflue dat pietas faciet

Emendatq; cibum. conditq; clementia vultus

pmellatōem disponit. magis cibo vult⁹ reuerētia

Conūia faciat plus dape frontis honor

vide clausure sonū facit tanuas aperit

Ecce fere clauis innummurat. ostia laxat

s^c mures pauēt fugā capiūt occultāt

Pambo timent. fugiunt ambo. nec ambo latent

urbān⁹ capēster obscura loca motu querit inani

Hic latet. hic tenebras cursu mendicat inepto

**De mure do
mestico et
campestri**

Liber Escopi

adheret parieti cāpestis pōdus

Assluitur muro reptile muris onus

.i. dulcia clausa in penore

Blandia penu clausa parcit fortuna timentis

pro sed .i. tali passione

Ille tamen februit. teste tremore tremens

ille formidolosum

Exit qui latuit. timidum sic lenit amicum

sis letus

Gaude. carpe cibum. hec sapit esca fauim

.i. loquit. s. mus occultat sub istis dulcibz cibarijs

Satur qui latuit. latet hoc in melle venenum

nō estimo

Fellitūq; metu non puto dulce bonum

voluptate puenit

Quam timor obnuat. non est sincera voluptas.

solicitant. s. comedentis

Non est sollicito dulcis in ore cibus

ēcedere magis volo .i. esse in p̄hē timore

Rodere malo fabam. q̄ rodī perpetē cura

cibaria sollicitudo quotidiana

Degenerare cibos cura diurna facit

.i. sollicitudinibz tristitia

His opibus gaude. qui gaudes turbine mentis

inediam abūdans

Pauperiem ditat par opulenta meam.

ista dulcia cibaria retine amena

Hec bona solus habe que sunt tibi dulcia soli

tribuit cibarijs secura

Dat precium dapibus vita quicta meis

reuerit p̄ligit secura

Finit verbo. redit. preponit tuta timendis

ille abhorret securi? cupit

Et (qui summa tunc) tutius una pctet.

inopia accedit

Paupertas (si leta venit) tutissima res est

molestior pauperē reddit

Tristior immensas pauperat vsus opes

Hic ponit documentū q̄ melius est possidere pauca cū securitate 7 libere

q̄ multa cū seruiente 7 timore. Qd̄ designat nobis p̄ murū siluestre 7 vrbā

banū. Quod ā cū tpe mus siluestris inuitat ad prandīū murē vrbānū

sp̄nco sibi ea q̄ habebat. q̄ licet modica erāt 7 minus p̄ciosa vrbatū

Cum cōmento

eis cū securitate. qdā autē die cū ista cibaria muri vrbano nō placerēt res
dixit ad ciuitatē ⁊ duxit secū murē siluestre. q̄ parit inrauerūt cellariū. qd
in ciuitis bonis sibi p̄perētibus habū dabat. ⁊ sic delicata faciebāt p̄uina
q̄ adeo placuerūt muri siluestri q̄ amplius nō intēdebat redire ad nemus
sed ibidē delicate viuere putauit. q̄ piculorū ⁊ aduersitatū sibi imminētū
adhuc erat ignarus. Tū autē isti duo mures sic comedēdo gauderēt sup
uenit famulus domus. ad curū introitū p̄e nimio timore ambo mures fu
gierūt. Mus autē vrbanus (q̄ erat ibi norus) ad locū satis tutū fugit. sed
mus siluestris antroz ignarus quo latitaret locū nō inuenit. tū ad obicū
ta cucurrit se occultās donec famulus exiret. Quo recedēte ad escā sunt
reuerſi. sed mus silueſter p̄erritus ⁊ tristis in fine mense ſedit. Cui mus
vrbanus dixit. cur sic ſedes ad mēſam. p̄mede ⁊ sis le. ista cibaria
melleſtū dulciora. Rōdit mus ſilueſter. vere ſub hoc melle lateat venenū
q̄ magno timore ſis mellita. nec eſt ſincera voluptas quā tantus timor
obſcurat. nec p̄e eſſe cibū dulcis in ore ſolicitō. Tuq̄ bona mihi non min
ſtraſti ſed mala. q̄ latent nō reuelāſti. Ego em̄ putauī tecū viuere in ſe
curitate. ſz tā video multiplices cauſas tue miſerie. q̄ oz te timere hoīes
et caros q̄ ſemp tibi inſidiant. Sint q̄ tibi bona veſtra ⁊ mala. ⁊ batte
ea q̄ tibi natura p̄ceſſit. mihi autē modica p̄uile de q̄b p̄rentor. His dic
tis mus ſilueſter reſeſſit. Moralizatio parz ſupra

Dum vulpes aquilam pro rapta prole perungit
dulcedine plem reſtituere aquila

De vulpe
et aquila

Nelle precum predam reddere nescit auis
proles genit' pauet .i. glutiētis

Preda gemit. natusq̄ timet cibus eſſe gulofī
literauit filios aſtutia

Sed redemit natos. vtilis arte parens
arborē cingit quis lignis .i. hgis

Arboreum zonat ſtipulis ⁊ vimine truncum
in magna ligna aſtuto .i. vulpe .i. ardore

In ſtipulas docto dirigitorē facem
natos illius auis aſcēdit multitudine

In pullos aquile conſurgit copia fumi
abhorret illud aīal mitigat .i. aquila

Hunc timet ⁊ vulpem prouida placat auis
nō exiſtat diligētiā adhibeat nocere

Non ſit qui ſtudeat. quia maior obeſſe minori
potēt nocere min' potēs

Cum bene maiori poſſit obeſſe minor

Hic auctor ponit aliā fabulā. cui⁹ documentū eſt tale: q̄ hō fortis ⁊ nobi
lis rōne ſue potentie ⁊ fortitudinis nō debz inferre nocementū miſero et
impotenti. q̄ ſepe p̄tingit q̄ paup ⁊ debilis inferat nocementum diuiti et
potenti. Et illud innuit nobis p̄ aquilā ⁊ vulpē. Vulpes quodā rpe erat

Liber Esopi

in cauerna sua. et puuli sui foris decurrebāt. quos cū vidit aqla diligent
eos obseruauit donec aliquos apprehendit. q̄s tandē apprehēlos cū vn/
guibz suis p̄meret clamauerūt. Mater ad clamorē eorū egressa vt eos di/
mitteret aqlā rogauit. S; illa hoc non posse fieri asseruit. qz pullos in ni/
do suo multū esurientes haberet. q̄b; illi necarij forent. quo dicto nidū p̄/
tū aqla. vulpecula post eā clamitante frustra. et quousq; potuit puulos
suos p̄sequabā. Cū ḡ videret vulpecula q̄ p̄cibz et clamoribz nihil p̄fice/
ret ad solitas se p̄uertit artes. Arripit ḡ ignitā faculam. et aridis ignis
collectis arborē in (q̄ sedit aqla cū pullis) circūdedit igne. quo supposito
ad aqlā dixit. Fac mō pullos tuos et temetipm saluā si potes. Dis er/
go auditis aqla materna pietate sup pullos mota p̄ eis vulpez rogat vt
ignibz p̄cere veller et arborē nō p̄bureret. qz puulos suos adhuc sanos res/
ciper. Moraliter p̄ aqlā intelligitur diuites elati et p̄sumaces. q̄ pau/
peres premūt et spoliāt. nec eos ad se clamātes exaudiūt. Sed cū vene/
rit ignis diuine vltōis. vellent vtriq; se ablata restituisse

illi? autē

diuidit

**De concha
et cornice**

Pes aquile predo testudinis aera scindit
testudinē testa abscondit latera abscondit
Hanc sua concha tegit. cornua longa teganit
hac amonitōe talis autē auisat insulsum
Hoc monitu cornix aquilam premunit. ieneptum
geris laborē salubre sez cornici
Fers onus. ac fiat vtile crede mihi
fers testa alimētū capite illud
Quod geris in concha cibus est. tibi surripit illud
testa alimētū testa .i. p̄tere
Concha cibum. concham frange. cibusq; cadet
.i. testam p̄tatiōe fruerē. .i. arte
Ut concham frangas pro viribus vteretensu
conchā summa lapidea terra
Hanc (si celsa cadit) saxea frangit humus
desep̄o fatu? circūuēt? tēpestare
De se stultus homo subuersus turbine lingue
cadit sez hoies indetudo capite

Cornuit. et fortes ista procella rapit
Nec auctor ponit aliā fabulā. cuius documentū est: qz paupes et impotē/
tes sepe faciūt subtilitate et calliditate. q̄b; fortes et potētes viri p̄ficere ne/
queūt. Istud em̄ ostendit nobis p̄ testudinē et cornicem. Quodā em̄ tpe
aqla secus mare ambulauit piscationis cā: sed nullo p̄isce inuonto rapuit
conchā. que testudinē intus habebat. hanc ergo vnguibus rapuit et ad litē
deuexit vt ibi suis v̄sib; applicaret. sed concha que indurata erat nec vn/
guibz nec rostro frangi potuit. et sic nec vi nec arte testudinē habere potu/
it. Cornix ḡ que aderat vidēs aquilam frustra laborare. accessit p̄pius et
dixit aquile. si me p̄mittas tecū habere prem testudinis monstrabo tibi.

Lum commento

modū z viam acqrendi hanc escam. qđ cuz aquile placuisset alt el cornū
 Tu in sublime volare deſes. z ſic ex alto pñcies conchā ad terrā perroſā
 et tūc reſta fracta cibū accipies. Aquila at approbat pñtū cornicē. z in al
 tū volās reſtudinē ex vnguibz ad terrā picit. quā cornū ſub? expectās
 pñtus rapuit. z ſic aquilā famelicā decipit. **D**oralit intelligit qđ hō
 nō dz credere pñbz ſtrumētibz. qz ſic ſepe decipit. ſicut aquila decepta fuit

Vulpe gerente famem. cornum gerit arbor. z escam. **De vulpe**
 roſtro pñtās **et cornu**

Dre gerens: cornus vulpe loquente ſilet
 o corne ſplēdore ſplēdens olore nīroze excellis
 Lome decore decens cignum ſplēdore pñcellis
 modularōe **et cornu**

Si cantu placeas. plus aue quāqz potes
 pñdit **et cornu**
Credit auiſ. ſic teqz placent pñcludia lingue
 cātar **et cornu**

Hum canit vt placeat. caſens ore cadit
 s' caſo veſcit **et cornu**
Hoc fruſtur vulpes: inſurgunt tedia cornu
 auget **et cornu**

Aſperat in modico damna dolore pudor
 amarū **et cornu**
Fellitum patitur ruſum quem fallit inaniſ
 dat dāna iniqua laus

Gloria. vera parit tedia faſus bonoz
Nec au. po. aliā fabulā cui? documentū eſt talē: qđ illi qđ deſiderāt laudē
 dem vanā z tranſitoria gloriā ſepe incurrūt damniū z opprobriū. Iſtud in
 nūitur nobis p cornū z vulpē. Quodā em tpe cornus qđā caſcu pingue
 furatus erat. qđ ad ſilvā reuerſus in ſummo quercu reſidebat. **D**oralit at
 qđ vulpes qđā famelica ſub arborē venīret dicēs. **D**orne tu es valde de
 corus. ymmo cignū excedis in ſplēdore. ſi qđ vox tua eſſet dulcis z ſonora
 nō eſſet auiſ in rota ſilva tibi ſiliſ. **H**is qđ laudibz cornus decept? vt am
 pliores pſequat laudes incept cātar. z ſic caſe? (quē roſtro tenebat) ex
 ore eius decidit. quē vulpes pñficiens mor rapuit. z cornū ſic deſuſ ſub
 ſannauit. **D**oralit p cornū intelligunt leues z minus pñdi boies. qui
 falſiſa dulationibz z vanis laudibz credunt. z ſic ſepe fallunt.

Agguat pauperem. **et cornu**
Retit miſerum grauitas annosa leonem
 pñtū reddit **et cornu**

Inglaciatur corpus corqz ſenile gelu
 inſurgit verres reddēs **et cornu**
Iuſtat aper penſans veteri pro vulnere vulnus

De leone et
alijs animalibus

Cum commento

capitis leonē cornu bos ledit
 frontis cum telo thaurus utroq; fodit
 insurgit asinus piger s^c leonis pede cōcutit
 Sicut asellus iners. et frontem calce sigillat
 rugitu vlciscit iniurias suas

Ex solo gemitu vindicat acta leo
 s^c aialia supant supant aialia expirat
 Omnia que vici me vincunt omnia. dormit
 p^ras mea recessit laus nō viger laudis opatio
 His mea. dormit honor. dormit honoris opus
 damnū intuli s^c aialib;

Qui nocet. nocet ille mihi. multisq; pepercit
 .i. nō misereat p^r beneficio s^c mihi

Qui mihi non parcut. p^r pietate nocent
 metuatur penā nō ornat s^c fideli

Hanc timeat causam. qui se non fulcit amico
 tribuere p^rper paup^r petit auxiliū

Nec dare vult felix quam miser optat opem

Hic au. po. alia fa. cui documentū est. q^d nemo dz se nimis extollere in
 p^rspiratib; suis. nec dz nimis agguare debiliores. q^d si postea ceciderit q^d
 debilitat^r fuerit p^reminet tam ab illis q^b nocuit q^d ab illis q^b p^rfuir. q^d
 cū deficiūt munera sepe repelcit amicitia. Istud innuit nobis p^r leonē. q^d
 quodā tpe leo q^dā annosus iacebat p^r nimio senio in lecto egritudinis. ve
 nerūt ergo oia aialia ad visitandū eum. d^r illi tū mō. q^d q^dā venerūt ad
 plāgendū eū ipsi p^r dolēdo. alia aut^r venerūt ad irritandū eū et ad vindicā
 dū iniuriā q^dā a leone eis illatā. Ap^r em^r dentib; suis ipm vulnerauit
 et thaur^r suis cornib; acrit eum trāssodit. et piger asin^r frontē eius cū pe
 de d^rre p^rculsit. His p^r plagis leo fatigatus solo gemitu se vindicauit di
 cens. oia aialia (que p^r vici) iā me vincūt. q^d deficit iā vis mea. et iō pe
 rit gl^ra mea. et nullus honor mihi exhibet. et oia aialia q^b p^rus rigid^r fui et
 durus nūc me infestant et p^rsequunt. et quib; antea p^reci mō derident me.

Horat^r p^r leonē intelligunt potētes. et p^r alia aialia im^r potētes. q^d ipo
 tētes sepe cū fortuna mutat inferūt potētib; p^r illa his q^d ab eis sustulerūt

De canulo
 et asino

MArmuris et caude studio testatur amorem
 .i. ludi oris s^c sue diligētia ostendit dilectōem
 .i. cū lingua tangit .i. dñm suū

Nunc lingua catulus. nunc pede calcatur herum
 lerat dñs planat sociū .i. mense sue

Baudet herus. comitq; canem. comitemq; ciborum
 facit applaudit .i. familia

Efficit. alludit turba ministra cani
 .i. fili mō eq^la cibaria eandē dilectōem

Arte pari simileq; cibos. similemq; fauorem

Cum cōmento

acquire volens dixit asinus stultus
Lucran cupiens inquit asellus incers
asinū cane corpis splendor .i. ad laborē

De catulo prefert vite nitor. vile tergum
s^c dñō meo .i. utilitate catul⁹ ludis

Hec placeo fructu. sed placet ille iocis
s^c ego .i. ludēdo .i. tpe p⁹gruo ad ludendū

Ludam. ludo placens sic ludi tempore viso
pludū s^c asinus accedit dñō

Ut ludo placeat ludit z instat hero
.i. placere estimat rudens s^c dñi sui anterior

Blandiri putat. ore tonans. humerosq; priorum
pussit. Guitare estimat .i. delectabile

Pressit mole pedum. se putat esse pium
vociferat dñs petit auxiliū aduenit .i. seruo⁹

Clamat herus. vult clamor opem. subit ordo clientum
coartat mgnis pteribz. fustis .i. asinū

Multa domat multo verberare claua reum
nō dedit .i. cū honore s^c facere

Quod natura negat nemo feliciter audet
.i. nō placet inabilis .i. placid⁹ esse

Displicet imprudens vnde placere putat

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est q^d stulti z imprudētes sepe cre
dunt placere prudētibz p ea q^d eis mag⁹ displicet Quodā em tpe vir qdā
caniculā habuit multū sibi dilectū. cui canis sepe cauda pedibz z ore suis
alludebat Elidēs itaq; asinus canē sic placere dñō suo cogitauit quō sūt
arte tales cibos z fauorē apud dñm psequer. dices intra se Ego fortior z
utilior cane sum. tñ ipse plus placet ioco z ludo q^d ego fructu z utilitate.
volo etiā dñō sic placere meo. Tñ egressus ad dñm vt instat canis lude
ret pedibz pussit eū mouēdo aures caput z caudā suā putans sic placere
dñō. Sz dñs perritus cepit clamare. vñ serui accurrētes asinū dñs sus
tibus pterauerūt. adeo q^d vir seminiū⁹ euadere poruit. Moralit⁹ sic stul
ti z insipientes volunt se intromittere de his q^d natura eis nō concessit. z
sunt inutiles in illis. z faciunt se confusos

H amena soporifero delectat

Rigida sopito blanditur filua leoni
currit cupies turba

Currit. hic murum ludere prompta cohors
excitat⁹ capit s^c mus rogat

Pressus mure leo murem rapit. ille precatur
s^c leo orōem obedit leonis muris

Ille precem liberat. subiacet ira preci

De leone
et mure

Liber Esopi

^{pus cogitat in corde} ^{intercepto}
Hoc tamen ante monet animo. quid mure perempto.
^{honoris accipies fortes} ^{debiles redet}
Laudis emes. summos vincere. parua pudet
^{morre .i. reū putet}
Si nece dignetur leo murem. nonne leoni
^{vituperiū} ^{honor}
Dedecus. et muri ceperat esse decus
^{super debilem fortis} ^{honor supare}
Si vincat minimum summus. laus vincere non non est
^{supare} ^{decēs est} ^{viciū}
Vincere posse decet. vincere crimen habet
^{honor} ^{gloria} ^{supare}
Si tamen hoc decus et laus sit. sic vincere laus est
^{honor.} ^{.i. a minori iūnico}
Alter decus minimo fiet ab hoste minus
^{supari psequit} ^{laus} ^{supator}
De precio victi pendet victoria: victor
^{tāte laudis} ^{supari laus}
Tantus erit. victi gloria quanta fuit
^{recessit grāz actōes} ^{donare s^e mus}
Dus abit. et grates reddit. si reddere possit
^{pmittit auxiliū} ^{.i. puū interuallū ipis}
Spondet opem solus. fit mora parua dies
^{pqr.} ^{.i. laqos intrat} ^{s^e suis.}
Nam leo rethe subit. nec prodest viribus vti
^{qreloso rugitu} ^{incōmoda pqueri}
Sed prodest querulo murmure damna loqui
^{reuertit leonē vidit} ^{psperit} ^{retia dissoluit}
Dus redit. hunc reperit. vidit loca. vincula rodit
^{hoc auxilio reddit auxiliū} ^{secur⁹ recedit}
Hac ope pensat opem. sic leo tutus. abit
^{valuit.} ^{destrui astutia}
Res potuit tanta minui prudentia muris
^{s^e leonē} ^{tribuēs grates} ^{.i. ad nutū muris}
Cui leo dans veniam. se dedit ipse muri
^{s^e hō} ^{magna} ^{nō premne} ^{.i. paupem}
Tu qui summa potes ne despice parua potentem
^{pqr.} ^{auxiliari} ^{nocere nō valet}
Nam prodesse potest. si quis obesse nequit
^{Hic au. po. alia fabulā. cui⁹ documentū est. q^o diuites et potētes detēe}
^{paupib⁹ misereri. et si in quo deliquit detēe ip⁹ sis indulgere. q^o poterit in-}

Lum commento

In posterū paupes diuitibz pdesse. Istud innuit nobis p leonē et mur. qd qdā tpe qdā leo dormiuit in nemore. vbi mures circūcirca cursitabāt lu-
dentes. Accidit autē a casu qdā mus leonē tetigerit z somnū ei turbas-
uerit. Tū leo turbatus apprehēdit murē. cui mus ait. **P**leo tua mihi p-
cat nobilitas. qz nō malo aio sed casualit hoc pigit. Leo at miscdia mo-
tus murē dimisit illesum. cogitans intra se qd esset sibi pius honor si mu-
rem deglutiret. Accidit autē postea qd cum idem leo p siluā transiret in la-
queū cecidit. z suis dentibz laqueū dissoluere nequit. nec se a captiuitate
liberare. vñ z querulose cepit rugire. qd audiens mus cui leo pus percipit
vidensqz leonē laqueatū eum agnouit. z recordat^r beneficioz leonis corz
rosit z dissoluit cordas retis siue laquei. quibz dissolutis leo liber abcessit.
Et vt dicitur autor ille leo dans grates muri dedit seipm ad nutū muris. eo
qz liberauit eum a morte. Moralit^r sic potētes nō debēt sgnere debiles z
impotētes. qz multoties paupes pnt pdesse diuitibz.

Mibi mole iacet miluus matremqz preccatur.
pestis Guitate tal' aus suā rogat
i. dijs sacrificia orōnes

De miluo
egrotante,

Ut pro se superis det sacra detqz preces
dixit i. o fili i. sacramēta

Pater ait. mi nate deos z sacra deorum
offendisti recordant^r i. mala opa tua

Resisti. recolunt impia facta dei

desert^r vindicātes impendūt penalitātē

Criminis ultores pensant pro crimine penam

p qñ i. deoz offenderes metuēda

Qum sacra turbares pena timenda fuit

miluū s^c mortē mansuerū s^c cogit

Te cogit timor esse pium. te pena fidelem

iste pavor ista pntio cū morte tarde

Pic timor: hec pietas cum nece sero venit

derurpat suā qre imaculatas inbitat eccl'as

Qui maculat vitam. cur mundas incolit aras

opa opprimit qre opa subleuēt

Quem sua facta premunt. cur sua facta lenient

Pic au. po. aliā fabulā. cui^r documentū est. qd ille qd p totā vitā suā crū-
delit vixit in fine cū viderit mortē instare sepe frustra diuinū inuocat auxi-
liū. Istud nob innuit p miluū. quodā em tpe miluus magnā incidit egris-
situdinē. ita qd de vita desparet. rogauit igit matrem suam vt p sua sanitate
deū exoraret. **Q**ui mater rēdit. fili mi tu offendisti deos z sacra deoz. iō
dñ recolunt iā tua praua opa. qre dabūt tibi penā tuis demerit^r p dignā
sed qz infirmaris iā imploras deoz auxiliū. i. tarde. qz hec pena timēda
fuit qñ peccasti. vñ timor z pena mortis cogūt te nūc esse pium z fidelem

Moralit^r sic vtri criminosi cū viderit mortē sibi imminere inuocāt viros
scōs z religiofos vt p ipsis orent ad dñm deum. sed est nimis tarde.

¶ Cum commento

**¶ De lino et
hyrundo**

¶ ^{pducatur} ^{delegete s^e seminariū}
linum pariat lini de semine semen
^{fouet terra} ^{volucres monet tal' auis} ^{timore}
Nutrit humus. sed aues tangit hyrundo metu
^{hyrundo} ^{ia seminariū s^e auiū} ^{mag^{is} picula}
Hec ait. hoc semen nobis mala damna minatur
^{eradicare} ^{semina seminata} ^{piculis}
Vellite pro nostris semina sparsa malis
^{s^e auiū} ^{prænit} ^{bona p^{ro}silia} ^{iuciles} ^{curas}
Turba fugit sanos monitus. vanosq; timores
^{reprehendit} ^{.i. ex terra} ^{.i. linū} ^{virescit}
Arguit. exit humo semen. et herba virescit
^{itex} ^{talis auis} ^{p^{ro}sulit} ^{obuiare futura deridet}
Rursus hyrundo monet instare pericula. rident
^{volucres} ^{p^{ro}cordat}
Rursus aues. hominem placat hyrundo sibi
^{.i. cum hoib^{us}} ^{morans} ^{modulacōe} ^{applaudit suauit}
Cumq; viris habitans cantu blanditur amico
^{p^{ro}q^{ue}} ^{p^{ro}specta} ^{nocere} ^{iacula}
Flam prouisa minus ledere tela solent
^{eradicat} ^{efficiunt laquei} ^{.i. agricola}
Iam meretur linum. iam sunt rhetia. iam vir
^{capit} ^{volucres} ^{reco^{gn}oscēs} ^{incolpat}
Fallit aues. iam se conscia culpat auis
^{bonū} ^{præmittit} ^{s^e p^{ro}siliū}
Vtile consilium qui spernit. inutile sumit
^{securus loq^{ue}os iuste} ^{incidit}
Qui nimis est tutus retia iure subit

Nec au. po. aliam fabulā cui^{us} documentū est q^{uod} null^{us} debet p^{re}mittere
p^{ro}siliū alterius. q^{uod} accidit multoties q^{uod} respuētes p^{ro}siliū alio^{rum} inuiciles
fiunt. vñ freq^uenter eis malum euenit Istud declarat nobis p^{er} hyrundinē et
alias aues. quodā cōm^{uni} tpe hortulan^{us} seminavit semen lini in agro. ad quē
hyrundo et alie aues p^{ro}sueuerūt venire p^{ro} necēariis. hyrundo p^{ro} p^{ro}sciens fu
turū malū ammonuit alias aues resistere huic seminariōi dicens. hoc se
men multiplex piculū nobis inferet. g^{er}uellam^{us} illud ne malū inde ventu
rū nobis eueniat. sed alie aues hyrūdinis p^{ro}siliū p^{ro}sueuerūt. q^{uod} videns hy
rundo suū genus p^{ro}uocauit. et sedus pacis cum hoib^{us} iniuit: Erat aut^{em} for
ma pacis ista. q^{uod} neutra p^{ar}te in damnū alterutri^{us} cogitaret: et sic hyrūdinis
in signū federis in domib^{us} nidificauerūt. Tpe g^{er} mellis aduenire hortu
lanus linū sibi collegit. et retia et laq^{ue}os inde p^{ro}texit. p^{er} quos oēs alias aues
decipiebat. q^{uod} sic decepte reco^{gn}ouerūt q^{uod} stulte hyrūdinis p^{ro}siliū p^{ro}temp^{or}
sissent. Allegoric^{us} p^{er} aues intelligere possumus pctōres. p^{er} hyrundinē
vero spūales hoies. qui sepe ammonēt pctōres vt desistāt et abstineāt q^{uod}

Libertatis Esopi

peccatis. sed peccatores ammonitorem et doctrinam spiritualium premittentes tam
dem peritiam dyaboli capiunt. et eterno igni traduntur

Abula nata sequi mores: et pingere vitam
monet ^{apta imitari pures ornare s^e p^{er}icem}
euntes ^{imitaris via}

Tangit quod fugias. quodque sequaris iter

Princeps ^{i. dñi indiges} ^{i. n^{on} viuēs sine lege}

Rege carens nec regis inops. sine lege nec exlex

^{s^e alicui⁹ tulit illaps grece fuiturē}

Absequi iugo gessit atubica terra iugum

securitas ^{voluntarie coegit}

Libertas errore carens se sponte subegit:

verecundia ^{s^e accepta vigorosior gladio}

Et pudor ob legem fortior ense fuit

voluntarie ^{Princeps plebs cura pete}

Ne libitum faceret regem gens libera poscit:

^{s^e gens remouere pcepta sustinuit}

Et quoniam potuit pellere iussa tulit

inceptis laudare p^{ro}bos corrigere s^e hoīes

Rex cepit linire bonos. punire nocentes

quecūq^{ue} subleuāda subleuās ^{culcāda arcens}

Queq^{ue} leuanda leuans. queq^{ue} premenda premens.

agguat ^{i. in noua lege}

Hos onerat nouitas ciues in lege nouella

^{s^e sustinere potuerūt}

Quod leniter poterant vix potuere pati

ciuitate grauē legem ^{gemebūdo aīo. sustinentē}

Urbe triste iugum querula ceruice ferentem.

isteliter ^{ostendit p^{ro}formia} ^{dicens}

Asopus tangit consona verba mouens

Itē au. po. aliā fa. q^{ue} est q^{ue} q^{uā}da p^{ro}ls archie⁹ literarū suā nō posse
ferre libertate elegerūt sibi regē. qui regali pot^{er}o sceptrō cepit eleuare bo
nos et opprimere malos dem p^{ro}lm adeo coarctēs q^{ue} vitā quā p^{ro}s duxerit
literarū vix tā in fuitute obuiare poterāt. Tū postea quereloso aīo de
fuerūt libertatē amissam. Tūc dē in fine. q^{ue} p^{ro}lm quālibet fecit
ciuitatē quib^{us} legib^{us} et exarctib^{us} oppressaz. Allegorice p^{ro}lm in cel
ligunt illi q^{ue} vitā liberā hūt. et nō p^{re}sent in illa subd^use se vicij s. et sic efficiū
tur serui et miseri. q^{ue} q^{ue} p^{er}itū facit suus est p^{er}it. Horat^{us} hic instruit^{ur}
q^{ue} null^{us} liber d^u se subdere fuituri iuxta tild. Alteri⁹ nō sit q^{ue} suus esse p^{er}.
q^{ue} q^{ue} autum fuit liberas molestare

Quoniam nihil auderet petulantes ledere ranas.

rogauerūt. illū deū sine dñō essent

Supplicare ioui ne sine rege forent

De p^{ro}p^{ro}lo at
thico regem
eligente

De rano re
gē h^{ab}ere
lenab^{us}

Liber Esopi

Medens isti petitiōi derisionē attribuit audax secundarias
 Jupiter huic voto risum dedit. ausa secundas
 orōes inopinatū audit in fluuio strepitū
 Rana preces. subitum sentit in anne sonum
 pqr illo deo mittēte prege trunci ipetu fluuio q̄sato
 Nam ioue dante trabem. trabis ictu flumine moto
 demersit repētinus s^r ranaz pavor
 Immersit subitus guttura rauca timor
 mitigato redierūt timore videre .i. trabem
 Placato rediere metu spectare tugillum
 manēdo a lōge pncipē valde timuerūt
 Stando procul regem pertinuerē suum
 postq̄ nouerūt truncū nō valere
 Ut nouere trabem per se non posse moueri
 prege dederūt tercias pces illi deo
 Pro duce fecerunt tercia vota ioui
 itacūdia pmouit s^r altū prulit demisit serpentē aq̄ricū
 Ira iouem mouit. regem dedit. intulit hydrum
 coluber apto ore incepit intrare annē
 Hydrus hiantē gula cepit inire lacum
 clamorē facit fluui⁹ pimus benignē s exaudt
 Clamitat ecce lacus. morimur. pie iupiter audi
 o deus s^r nos. o deus pfer solamē
 Iupiter exaudt. iupiter affer opem
 ranas deuorat vter⁹ .i. hydry abus regis
 Flos sepelit venter. nostri sumus esca tyranni
 remoue stragis cladē tribue pacis auxiliū
 Aufer cedis onus. redde quietis opem
 iupit⁹ dicit opatū m̄gno desiderio sustinete regē v̄m
 Ille refert: eimptum longa prece ferte magistrum
 vlciscat ppetua librates p̄p̄ras fuitus
 Vindicet eternus oia sp̄cta timor
 merces floccipendit
 Omne boni precium nimio vilescit in vsu
 efficit amari saporis carius s^r acquisitū
 Fitq̄ mali gustus dulcius omne bonum
 possidet decēs est bilas tenēdo
 Si quis habet quod habere decet. sit letus habendo
 s^r hois nō fiat .i. p̄p̄le libatis
 Alterius non sit. qui suus esse potest
 Adic au. po. aliā fabulā p̄stēm fabule p̄cedenti. qui⁹ documentū est. q̄
 hō exis in q̄eto statu nō dz se cito mouere ab illo Item omne bonū diu

¶ Cum cōmento

visitatū nullo amore pmixtū nequaquā delectabiliter sapit. **¶** Nā hō assue-
factus in delicijs nescit qd est delicata vita nisi qn patit muleriaz. Istud
nobis innuit p ranas qui quodā habuerūt vitā multū librā. que cū eis
nō sufficeret p̄tinuis pullabāt precibz ipm iouez vt dignaret eis pcedere
regē qui regeret eas. Jupiter audiens deridebat eas. **¶** Scōario instabāt
rane pro rege. Jupiter audies rogatōes p̄tinuas misit eis regē cui oibz
dire deberent. scz tratē. qui cū de supioribz esset p̄cipitata totā quassabat
aquā. stupebāt ergo oēs rane in aduentu magni regis. z ab eius p̄spectu
fugientes in antris suis se occultabāt. Postea sono mitigato rane expos-
nere ceperūt capita sua ex aqua z venerūt ad salutādū regē. **¶** Qū aut vis
dissent q rex eaz scz trabs p se nō moueret dicebāt q ille rex esset peni-
tus inutilis. qz sup eū residentes vltiter eū pedibz pculcabāt. Tūc iterū
rane rogauerūt iouem pro nouo rege dicentes. illū (quē miserat iupit) lū-
gnū esse z oīno ignarū. Jupiter ergo cū indignatōe misit eis colubz mis-
re magnitudinis. Coluber aut rex ferocitate innata nullū peccit. sed oēs
(qz regere deberet) eripuit et deuorauit. Tūc inceperūt oēs rane a cons-
pectu tyrāni fugere nō audientes p̄parere. sed occulce mala sua nuncia-
uerūt ioui vt auferret regē oēs vnanimis rogabāt. Quibz rudit iupit. ha-
teatis regē vestruz. p quo diu instetistis. z qz fuitis in pace sitis semp in
miseria. **¶** Allegorice rane p̄nt dici hoies cui sitet status qui sp̄nentes
seruire mitissimō dño nro Iesu christo applicant se seruitio diaboli q eos
postea in inferno crudeliter cruciant

¶ Incipiunt de rege queri quod sanius esset
seruire mitissimō dño nro Iesu christo applicant se seruitio diaboli q eos
postea in inferno crudeliter cruciant

**De milnis
et colūbis**

¶ Milui bella pati q̄ sine Marte mori

¶ Si quid agas prudenter agas. z respice finem

¶ Ferre minora volo. ne grauiora feram

¶ Hic autor ponit documentū q in oī ope debemus respicere finē actuum
nostroz q̄ act? nostri nō red dūtur moraliter boni nisi ex p̄e finis. Aliud
documentū est q de duobz malis minus malū est eligendū. qd innuit no-
bis p colūbas sic. Quodā cū tpe colūte debebant habere guerras p̄ra
milui. cui volētes resistere eligerūt accipitrē sperātes p eū tueri p̄ra mil-
ui. Sed accipiter postq̄ rex fact? est. p̄sedtur eas p̄? q̄ milu? eas dilace-
rando. quāpropter colūte dixerūt adinuicē q melius esset sustinere bella
milui q̄ sic interfici a rege z mori sine bello. **¶** Allegorice q̄ seruit dño p̄
uerso eā defensionis p̄dit auxiliū qd q̄sunt. Moraliter innuit q̄ quilibet
in suo statu licet patiat aliquā aduersitatē illā detet patienter tolerare
ne postea sibi p̄tingant grauiores

De fure
et cane

Libri Esopi

Et si dico clamante pecto nutrimeti
Ire vocante canem protenso munere panis
despecto tales risiones de
Especto pane. canis talia verba mouet
tacea munera cupiunt student
Et fuleam tua dona volunt. furtisq; laborant
aditu nutrimetu sustineo oia
Esse locum: panem si fero: cuncta feres
portat donu nocumeta occultat laqueus
Fert munus mea damna tuum. latet bamus in esca
canē nutrimeto iste panis
De priuari cibo cogitat iste cibus
noon diligo magis nutrimeto diurno

Non amo nocturnum panem plus pane diurno
ho extraneus ignito non est placidus inimicus. s. dno
Advena plus noto non placet hostis hero

Non rapit nocturnus vna mihi bona mille diurni
non volo ois tpe indigere saturatus

Nolo semper egenus esse. semelq; satur
latratu tuas rapinas. s. e. canis volutarie
Latratu tua furta loquar. nisi sponte recedas
canis tacet. s. fur. s. i. domo canis latrat. s. fur recedit

Hic si let: ille manet. hic tonat. ille fugit
aliquid attribuit inspicit aliquid

Si tibi quid datur. cur datur respice cum des
tribuas o ho refrena

Ani des ipse nota: teq; gulose doma

Nec ponit documentu q non oib; fides adhibenda est. sed vris s. a. t. b;
et fidelib;. Na qui cito credit cito decipiunt. et qnq; inde magna patitur
tur miseria. Na fabula ista vult q non debemus oib; fide adhibere nobis
munera pmitteb; aut etiā dantib;. s. debemus videre eam cur dent et
ad que sine hoc datur. Quod nobis declarat p vnu fure et cane. Quodam
em tpe fur qda egressus de nocte ad aliquod furtive acqrendu a casu intra
uit domu cuiusda viri in q erat canis pugnax. q laborauit suis latratibus
fure effugere. sed fur vt iram canis tparer pane et obtulit. Qui dixit cas
us. Pane tuu minime curo. que ad me decipiendu mihi dare cognosco
scio em q ca furandi huc venisti. et ideo mihi ptes pane vt taceā vt sic tu
cuius furari posses. qd nolo pmittere. qz nusus es me pware cibo domesti
co. et ergo nisi sponte recedas tua furta meis latratib; coram oib; manife
stabo Sic moraliter saluatu est quicqd bono et fideli impenditur. qui
accepti beneficii nunq; obliuiscitur. ad hoc semper intendens vt viceq; si
quidem benefactori reddere possit.

Liber Esopi

^{petit} ^{educat} ^{.i. sus plem}
Uulclupus vt pareat maturum succula fetum

^{solicitudine pmitte}
Seqz noui curam spondet habere gregis

^{dixit} ^{solicitudine} ^{s^o lupi} ^{e^o sus seruies}
Sus ait. hec cura careas. mihi nolo ministros

^{timet} ^{seruiciu} ^{pueri nostri}
Horrent obsequium viscera nostra tuum

^{vade. remore} ^{parere .i. ples}
I procul vt tutos liceat mihi fundere fetus

^{vade remore} ^{clemētia} ^{puentes. i. succule}
I procul hec pietas non erit apta mihi

^{p filijs} ^{pripit timorē habuisse}
Pro matris natura iubet timuisse parentem

^{termio pcesso} ^{lup^o recedit. i. sus. pducit}
Fine dato verbis. hic abit. illa parit

^{.i. hora} ^{hominibz} ^{pba}
Tempore non omni non omnibus omnia credas

^{scz ille. boi fallaci} ^{reputat} ^{fallax}
Qui misero credit. creditur esse miser

Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documētū est. q^o nō oibz fides est adhibenda. nā qui credūt miseris deceptoribz sepe psequūtur inde miseriam. Q^o nobis declarat q^o lupū z succulā sic. Quodā cū tpe lupus qdā sup^o uenit vbi parere sus deberet. z lupus accedens iuxta eam obtulit suū seruiciū dicens: Audiui te in partu laborare z ergo veni cupiens tibi assistere z in tāta necessitate obsequiū fidele p^ostare: vestras tenēdo ples z molius facere potes q^o si festinanter procul recedas. q^o q^oto remotior es tanto carior mihi eris z utilior. est em turpe vris talibus interesse negotijs. Nam cū aliqua mater parit ipse pater excludit z abesse iuterur. quanto magis ergo aliquis extraneus debet excludi a talibz. Moraliter. sic p^ouersis z falsis minime credendū est. q^o malū bono paleant. dulcia em p^oferunt sed vulnera tradūt. De quibz dz in euangelio. veniūt ad vos in vestimentis ouiu. intrinsecus autē sunt lupi rapaces

^{cale elinēp} ^{illa inflatio} ^{.i. inter^o} ^{dolores}
Terra timet. tumor ille gemit. gemitusqz fatetur

^{q^osi annūtilat. scā vir q^o mulier. p^o timorē}
Partum. pene perit sexus vterqz metu

^{inflata ē terra} ^{.i. ostēdit} ^{parituram}
Cum tumeat tellus monstrat se monstra daturam

^{de hoc} ^{timēt} ^{scz hoc dānū abhorēt}
Hinc homines trepidant. z prope stare timēt

Delupo z
succula

Libër Esopi

letitiā illa inflatio reuertit inflata tale vile aīal
In risum tumor ille redit. nam turgida murē

cellus pducit. risus pauor
Terra parit locus est quod timor ante fuit

efficit s^e faciēda dēfuit
Sepe minus faciunt homines qui magna loquuntur

pducit magnos parua timores
Sepe gerit nimios causa pusilla metus.

Hic ponit documentū q^d p^robū z p^rsumptuosi sepe min^{us} faciūt q^u hoīes
raciti. Adcludit etiā q^d ex minima re sepe euenit magnus timor. q^d des
clarat nobis p^r terrā. Quodā em tpe terra emisit magnum sonū z tume
bat z tremebat. p^rter q^d q^u oēs hoīes p^re timore perirent. Et cūz terra
sic tumeret asserēbat se pariturā vñū monstrū magnū z horribile quale
ante nō fuit vīsum. Et ergo hoīes z cetera aīantia tremētes nō aude
bant tpe stare vbi terra sic tumebat. Postea vero terra turgida peperit
murem. et hoīes hoc audientes (qui p^rus timuerūt) ridebant. z inuicem
iocabant. Est ergo documentū q^d homīes (qui multa loquūtur) sepe
minus faciūt. q^u qui sunt raciti z pauca loquentes

De lupo ag
no et capris.

capra p^r q^u gaudet iuuenis
Quin grege barbato dum ludit iunior agnus

scz agnū animi discordātia
Tendit in hunc mentis dissona verba lupus

gre fetidā purā imitatis magis.
Lur olidam munda sequeris plus matre caprellam.

tale nutrimentū. donaret suavis mater tua
Lac tibi preberet dulcius ipsa pares

s^e mat^r accelera tuā postula duna s^e tue
Est prope. festina matrem. pete munera matris.

p^r q^u tenet māmās scz agno
Lac bibe. nam seruat vbera plena tibi

s^e dicit benigna agno preter
Agnus ad hec. pia capra mihi lac dulce propinat

agnū loco mee nutrit^r genitricis
De vice matris alit. me vice matris amat

scz ouī s^e meo. vitā hīc s^e ego agnus
Non mihi sed domino prodest me viuere: viuo

s^e dās i. doīsa multas lanās
Ut metat in tergo vellera multa meo

ouī puenit foueri fomēso capre
Ergo mihi prestat nutriri lacte caprino

mee: sugens deuoret scz lupino
Quam lac matris habens merga in ore tuo.

Cum cōmento

supat diuitias tutā habere

Omnes vincit opes securam ducere vitam

miserius nullū ens misera fruitio diuitiarū

Pauperius nihil est q̄ miser vsus opum

s^c est bono p̄silio vilius s^c p̄silio

Nil melius sano monitu. nil peius iniquo

do cumētū imitat iniquū

Conciliū sequitur certa ruina malum

Nec ponit documentū q̄ nihil est meli⁹ bono p̄silio. imo q̄libet prudens

dz seq̄ bonū p̄siliū. **Q**uia includit q̄ illis (q̄ loquūtur deceptorie) nō ē cre-

dendū. **Q**uod declarat nobis p̄ lupū z agnū sic. **Q**uodā em̄ tpe ouis q̄daz

p̄misit cuidā capre agniculū suū nutriendū. q̄ vteribz capre p̄fuer⁹ cum

grege caprarū siluas z pascua frequētauit. **L**up⁹ aut̄ vidēs hūc agnū in

campo. nec audens eū inuadere p̄pter hircū dixit dolose ad eū talia p̄ba.

O tu agne cur ābulas cū ista ferida capra matre tua dimissa. ire ad matrē

tuā q̄ seruat tibi plena vbera. **A**gn⁹ ad hoc sapient̄ r̄ndit. **M**ilpe nō suz

meip̄sius. s̄z dño alteri subiect⁹ sum. q̄ me p̄cepit ire cū grege caprino. cu-

tus p̄ceptis parere teneor. **D**eli⁹ em̄ mihi est q̄ nutriar lacte caprino

q̄ q̄ habeā lac matris mee. z mergar finaliter in ore tuo. **C**oncludit s̄

roborauit s^c venaticū velocitate mordacitate. iuuenture

Armavit natura canem pede dente iuuenta

agilis atrox roboratus

Hinc lenis. hinc mordax. fortis z inde fuit

tantra dona capit senectus fortitudine

Tot bona furatur senium nam roboze priuat

s^c ip̄⁹ canis maxillas velocitate

Corpus. dente genas. et leuitate pedes

canis senex capit maxillas exilit debiles

Hic leporem prendit. fauces lepus exit inermes

debile sui corrigit seueritas

Lumbem domini corrumpit ira canem

dat loquelā canē exaltauit. s. iuuentutis

Redit verba canis. dum me pio protulit etas

valuit euolare fera meā velocitatē

Nulla meum potuit fallere preda pedem

pregit pigritiā. senectutis magn⁹ honor

Defendit culpam senij laus ampla iuuentus

p̄antiq̄ sc̄z debilitare op̄atiōes iuuentutis

Pro sene (qui cecidit) facta priora vigent

nulla delectatio p̄seuerat vtilitas dilectiōem

Nullus amor durat. nisi fructus seruat amorem

De cane z ser
uo ifideli dño

Libër Esopi

s^e hō .i. tante dilectōis p^rmoda ostendit

Quilibet est tanti. munera quanta fecit

iⁿ sp^ecū dñi. s^e canis s^e spolia portauit

Magnus eram dum magna dedi. iam mis^eridus annis
floccipēdor p^rterito recordatio s^e exhibiti

Uileo. de veteri mentio nulla boni

approbas s^e tpe iuuetutis s^e tpe senij recōmēdare

Si laudas quod eram. quod sum laudare memento

.i. tibi vtilē expellere. viciū s^e est

Si iuuenem recipis. pellere turpe senem

lamērabili^r familiari famulat. hōi ingrato

Se misere seruire sciāt. qui seruit iniquo

misereri famulis p^rauus

Parcere subiectis nescit iniquus homo

Nūc ponit documentū q^d hō necessitatus seruire alteri debeat. cauere ne
seruiat misero z ingrato. q^d seruiantib^{us} ingratis sepe frustrat spes merces

dis. Concludit etiā q^d quilibet tpe iuuetutis d^e se exercere in bonis opib^{us}.
vt tādē illa pueniant ad augmētū remuneratōis. Q^{uo}d declarat fā

bulose sic. Quodā cū tpe erat q^ddam canis multū habilis ad venādum
q^ue dilectus fuit a dñio suo. sed successu t^{em}p^{or}is p^rigit illū canē adueniēte se

nio illa venatōis habilitate p^ruari. tū p^rigit vno tpe q^d iste canis senex cur
reret post leporē. quē tandē capiebat. sed lepus a dentib^{us} canis euasit. q^ue

canis iam p^resenio edentatus leporē illū tenere nō potuit. q^ud vidēs dōs
minus multis p^rterib^{us} canē trucidauit. Canis p^ro turbatus dixit: o dñe

cū erā iuuenis nulla p^reda potuit meis euolare dentib^{us}. sed iam senio ob
stante nō valeo tā fortiter p^rdas cape. q^ue bona facta tpe iuuentutis des

tent intercedere p^r me antiquo vt habeas me excusatus. Sed p^rochdoloz
q^udiu potui vtiliter vobis seruiui z tūc a vobis diligebat. sed nūc ex quo

virib^{us} deficientib^{us} vobis p^rficere nēq^{ue}. totā vestrā a me aueristis dilecti
ōne. Et iste est mod^{us} hodierni t^{em}p^{or}is q^udiu hoies ab alijs p^rsequuntur lu

crū z vtilitatem tamdiu eos tenuioie tractāt. sed lucro cessante tepescit
amor z dilectio. Et glene d^e canis. Magnus eram cum magna dedi.

sed iam vilis est antiquitas mea. nulla mentio habet de bonis p^rteritis
quod tamen est pera veram iusticiam. Concludit ergo q^d ille male ser

uit qui seruit homini maliciofo z ingrato.

nemus sonū facit talia aialia fraa q^uerica stant

Silua sonat. fugiunt leporēs. palus obuiat. herent

tardatio circūspiciūt. pauent

Fit mora respiciunt. ante retroq^{ue} timent

in alio timores p^rcordati

Deliberant in mente metus. se mergere patri

q^ui timent. aquas sub^{ter} ire cernūt

Quum metunt. ranas stagna subire vident.

De ranis z
leporib^{us}.

Cum cōmento

lepor^z dixit spē hē. licitū est ^{formidintis}
 Unus ait sperare licet. non sola timoris
 collectio ^{inurdi} ^{formidat}
 Turba sumus: vano rana timore timet
 bonā decet habere ^{p̄mū p̄ncipiū saluatōis}
 Spem decet amplecti. spes est via p̄ma salutis
 multoties timeri ^{nō timēda} ^{timor}
 Sepe facit metui non metuenda metus
 scz nostri ^{velocitas cordis} ^{stulticia} ^{leporis}
 Corporis est leuitas z mentis inertia nobis
 leuitas occasione poitat ^{inertia} ^{timorē}
 Ista fuge causam suggerit. illa metum
^{timorē} ^{habeat} ^{metuit} ^{grauēdie} ^{anxietatis}
 Sic timeat quicumqz timet. ne mole timoris
 deficiat ^{intollerabilis} ^{recedere} ^{pauor}
 Spe careat grauis est (spe fugiente) timor
 spem habeat ^{timuit} ^{q̄ deberet mori} ^{in vīta p̄manēte}
 Speret qui metuit. morituros viuere vidi
 s^e bono ducere s^e vidi ^{recedente} ^{obire}
 Spe duce victuros. spe fugiente mori
 Nec ponit documentū q̄ nihil melius est bona spe. Istud nobis declarā
 rat fabulose p leporos. Quodā em̄ tpe ventro multum impetuosē flante
 arbores cuiusdā nemoris p flatū venti magnū so nū fecerunt. vnde lepo
 res istius silue territi ceperūt fugere. z sic fugiēdo venerūt ad quādā pa
 ludē quā perā site nō poterāt. ipsi p̄o sic stantes viderūt ranas in palude
 se submergere. q̄re ipsi dacti erāt ad maiore terrore dubitātes an vellent
 se etiā submergere sicut rane p̄pis p̄o sic dubitātibz dixit vn⁹ eoz. vero
 nos nō sumus soli q̄ vano timore timent. qz videm⁹ q. p̄e timore inuriti
 rane iste submerferūt se. q̄si diceret vane timem⁹. p̄solemur q̄ z habeam⁹
 spem bonā. nā spes est firma via salutis. deues em̄ sum⁹ ad currendū viā
 asperā. licet graues sum⁹ mente. Concludit q̄ nullus d̄z ita timere q̄
 careat bona spe. Et de auroz hoies morituri habentes bonā spem de vi
 ta sepe diutius viuūt. z contra aliqui victuri per longa tpa desperātes
 de vita citius sepe moriūtur. nihil igit est melius bona spe. z nihil peius
 desperatōe. ^{Do} talit ois bō patrie leges z p̄suetudines libenter ferre
 debet. qz vanū est loca mutare. qz vbiqz fueris aut ad quēcūqz loca fu
 gas semp inuenies tuū superiorem

**De capra
et lupo**

Capra aial ^{agnellū} ^{p̄mittit} ^{caule ouū}
 Capra cibum querens hedūm p̄mendat ouili
 hedū capre firma custodit cāula clausura
 Hunc illi solida seruit ouile sera
 hedū ^{lapiēs} ^{capra} ^{suaione} ^{p̄causit}
 Matum cauta parens monitu premunit amicum

Liber Esopi

maneant in⁹ nocumēta vagabūdus
Nec lateat. nec sit in sua damna vagus
hed⁹ abscondite cāgit ianuās balatu
Hic latet. ecce lupus mouet ostia voce caprina
dicite aperiant ianue pessulata
Exprimit. vt pateant ostia clausa petit
maneat foris agnell⁹ Et falsa voce
Sic procul hedus ait. caprisas gutture falso
indebite lupū foras

Cum male caprisas te procul esse volo
genitrix false figurat modus
Quinca sis mater mentitur hūnago loquendi
foramē p quā cerno ostēdit

Rūnula (qua video) te docet esse lupum
impūsa filioz mēti instructio
Insita natozum cordi doctrina parentum
facit honorē s⁹ doctrina parentū

Sepe parit fructum. spreta nocere solet

Hic ponit documentū q pueri obediētes parentibz sepe psequūtur cō
modū z honorē de hoc. Et p oppositū pueri spemētes pcepta parētum.
sepe psequūtur dāna z vicia: Cū allegorice d^r Audiet hic vitricū patrē
qui spemē amicu. Istud declarat fabulose sic. Quodā em tpe dū capra
qdā ad pascua iret reliq̄t paruulū hedū in domo. cui pcepit domū obles
ratā custodire ne q̄s intraret donec ipsa rediret. Quā aut ista ad hedum
capra dixisset. lupus secrete astitit ante fores audiens qd mater pcepit
filio suo. sed capra abesse lup⁹ dolose venit z pulsat ante ostiū incipies
loq̄ voce caprina. vt cū paruul⁹ maternā vocē audiret subito clausas ias
nuas aperiret. s⁹ hedus p rūnula pspicies z lupū vidēs sic ait. vocē qdēz
maternā audio. sed neqz caput neqz pedes eius video. imo hūnago (quā
p rūnula video) docet te esse lupū. qre ad me nō intrabis. Cōcludit q̄
pueri suis parētibz obediētes prudēt agūt. sed nō obediētes sepissime
malo claudunt sine. Etia possēt moraliter pcludi q obediētes deo vitaz
eternā psequūtur. sed q diabolō obediūt damnantur

De cerno
et oue

Q Eruus ouī presente lupo sic insonat. amplum
illū rumētū. teneris soluere restitue ceruo

Uas tritici debes reddere redde mihi

pcepit hātal ote dte ouis s⁹ lupi
Sic iubet esse lupus: paret ista timore iubentis
qz sio statuto pmetit s⁹ soluere

Itemqz die fixo debita spondet ouis
plongat agnellū ifestat pmissō

Fit mora. ceruus ouem verrat de federe. ceruo

Lupum committens

ait agnus nō obligat pacta .i. p̄ timore
Instat ouis. non stant federa facta metu
s. ouē opruit p̄cipiēte oia p̄mittere
De decuit cogente lupo quecumq; fateri
s. ouē opruit doli remouere sibi dolo
De decuit fraudem pellere fraude pari
anxietas in p̄ntia adest vota anxietatē
Lupum timor in promptu residet. promissa timoris
nō tenent metus tenent
Trent. nil fidei verba timoris habent

Hic au. po. alia fabulā. cui⁹ documentū est. q. p̄missiones scē p̄ter me
tum corpis nō obligat. p̄mittentē. Concludit etiā q. hō cum fraude p̄ se
etiā defendete p̄ malos z fraudulētos. Itud declarat nobis sic. qdā em
tpe ceruus impetebat ouē lupo p̄ntē dices. q. sibi vas tritici deberet. qre
ceruus requisit ouē vt sibi satisfaceret. z lupo h̄ audiens p̄cepit oui vt
satisfaceret. qd audiens ouis cū magno timore respōdit q. h̄ libenter face
ret. z assigntus est termin⁹ solutiōis. termino aut solutiōis adueniēte ac
cessit ceruus ad ouē exigens qd sibi p̄missum fuerat. ouis aut respōdit se
nihil ceruo debere. dicens. etsi triticū tibi soluere p̄miserim. non tamē sol
uiam. q. solum ex timore p̄ntis lupi. p̄misi. si em lupo nō affuisset nihil tē
bi p̄misissem. qre nihil tibi dabo Concludit ergo q. p̄missiones timo
re mortis facere nō obligant p̄mittentē ad satisfaciendū

Rustici longe alicū nutrierat serpentē
i. hois serpens diligere pietatē
Humana potuit anguis amare manum
pietas magna rustici variat .i. in ingritudinē
Gratia longa viri subitam mutatur in iram
serpentis mittit .i. securi

Ira per anguineum dirigit arma caput
lesionis .i. rustice paup̄ efficit .i. p̄ vuln⁹ depaupatū
Vulneris actor eget. se vulnere credit egnum.
serpentis rogitat serpens dixit
Angui pro venia supplicat. anguis ait
pellis istas recordat scissuras cuti

Dum cutis hec memorat vulnera facta sibi
s. anguē iterz
Qui me lesit item ledet si ledere possit
velle est p̄fido nō adhibere fiduciā

Expedi infido non iterare fidem
peniteat delicti p̄ctm indulgeo
Sed si te p̄geat sceleris: scelus omne dimitto

**Demistico
et angue**

2um commento

Propter actus remissionem .i. peritioem mentis pmeret,
 Nam gemitus veniam vulnere cordis emit
 ledere alia vice

Qui semel nocuit vult posse nocere secundo
 miscuit phidus dulcia aconita estimo

Que decit infidus mella venena puto

Heic au. po. alia fabula cui documentum est. qd hō semel inuētus in do-
 lo sp. batet suspectus. qd fm iura Qui semel est malus sp. presumit malus in
 eodē gñe mali. vtz de re. i. li. vi. Includit etiā qd forefactor ex peritioe ve-
 niā petens dz merito veniā psequi. Istud declarat fabulose p rusticū et
 anguē. quodā em tpe rusticus in domo sua serpentē nutrit. quapropt an-
 guis merito tenebat dūlgere illū. qd ab eo suū recepit nutrimentū. nec scinit
 qd rusticus ei nutrimentū ad malū finē ministrabat. Successu pō tps ru-
 sticus iratus intrēdebat exequi finē sui mali anguē securi percussit et vulne-
 ravit eū. postmodū ptingit rusticū depauperi. depauparus g rusticus cos-
 gitavit sibi paupertatē accidisse eo qd anguē percussisset. qre rusticus rogavit
 anguē vt sibi ignosceret. Anguis aut rīdit rustico dices. ex hō qd volebas
 me interficere tibi nō credā ampli. etiā nō sum securus cū in manu tua
 tantā hateras securim. nam exq me semel lesisti timeo itez a te ledi. tñ qd
 peniter te delicti. iō forefactū tibi dimitto. qd gemitus et cordis peritio ves-
 niā pmerent. Concludit hic etiā qd dulcia et delectabilia ppter malū sū-
 nem alicui exhibita nō sunt vera dulcia. sed potius venena
 culex pūgit s. hōiem percutere

Calca premitt caluum. caluus vult ledere muscam
 percutiat seipm musca

De musca
 et caluo

Ut muscam feriat se ferit. illa ridet
 s. hō dz amoris ppinqua

Caluus ait. te parca iubet vicina iocari
 percutior percutiaris morieris

Si ferior rides. si feriare cades
 sanus percussus vna vice morieris

Sospes ero decies ictus. semel icta peribis
 parata s. caluo fauor s. musce

Est mea prompta tibi gratia. surda tibi
 merito offendit offendat

Iure potest ledi lefor. si ledat in illum
 a quo pua icepit lesura

Unde brevis cepit lesio. magna redit

Heic au. po. alia fa. cui documentum est qd hōies debiles potētoribus vo-
 lentes nocere sepe decipiunt. Concludit etiā qd ex modica re frequenter m-
 na lis orit. Istud declarat fabulose sic. quodā em tpe sedit musca sup ca-
 put hōis calui vt ipm morderet. caluus pō sentiens muscā errēdit manū
 suā vt muscā percuteret. sed seipm percussit. qd videns musca ridebat. Hic
 ergo caluus. tu musca rides qm ego percutior. sz si tu semel percutiaris mor-

Cum cōmento

morieris. 2 licet ego decies peutiar sanus tñ pmanebo **Allegorice per**
istū caluū intelligi pñt religiosi. p mscā hoies seculares q̄ religiosos inſe
stant 2 deridēt. sed ipſi ſentētia diuine iuſticie 2 eos lata cternatr pibunt

Vulpe vocante venit speratq; cyconia cenam
illo aiali inuitate tal' auis s' hie

**De vulpe
et cyconia**

decipit cyconia humidis irridere

Fallit autem liquidis vulpe iocante cibus

qñ lābt s' vulpes

ſortet s' cyconia tristiciā

Cum bibit ista cibos solum. bibit illa dolorem

ista deceptio 2 vulpē machinat .i. deceptōes

Hic dolor in vulpem fabricat arma doli

modici tps breue

cyconia dixit

Sunt pauci mora pauca dies. auis inquit habemus

cibaria

valent

s' tu vulpes

s' ad nos

Fercula. que sapiunt. dulcis amica veni

vulpes

cyconia

cibaria fundit

Hec venit. hec vase vitreo bona fercula condit

admittit

.i. stricti .i. cyconia

Hec solam recipit formula vasis auem

pmēdat cibos visu

ſplendor dapes denegat

Laudat opes oculo vasis nitor. has negat ore

s' vasis

duplicat

ſez ciboz

s' vulpis

Formula: sic geminat risus odorq; famem

efuriēs reuertit

decipit

Sic vulpes ieiuna redit. sic fallitur audens

decipe

dolo

decipit s' vulpes

Fallere. sic telo leditur ipsa suo

.i. nō vis fieri s' hoibz

Que tibi non faceres. alijs fecisse caucto

tormenta

nō vales

sustinere

Vulnera ne facias. que nequis ipse pati

Hic au. po. aliā fa. cui? documentū est. q nemo faciat alteri qd sibi nō
veller fieri. Quidā includit q nemo aliū decipiet ne ſili mō decipiat. Hoc
innuit nobis p vulpē 2 cyconia. quodā cñ tpe vulpes inuitauit cyconia
ad cenā doloſo tñ aio. 2 paut vulpes bona 2 liqda cibaria. 2 effundit ea
late ſup menſam. vñ cyconia roſtro ſuo lōgo cibaria illa ſumere nō potuit
vulpes aut lingua ſua lingēdo ſola oia cibaria ſumplit. Cyconia aut vñ
dens ſe ſic deluſam cogitās de vindicta rotēs vulpi reddere rationē inuit
tauit cā paucos poſt dies in domū ſuā. 2 bona fercula pcepauit. q in vaſe
vitreo ſtrictū hñre oriſiciū repoſuit. Vulpes aut ad cenā veniēs cibaria
nec lingua nec ore attingere potuit ppter vaſis artitudinē Cyconia vero
roſtro ſuo lōgo in vas immiſſo oia illa cibaria ſola comedit. 2 vulpes
videns ſe ea (qua pñs decepat) arte deluſam tristiſ 2 famelica reſceſſiſ.

Liber **Esopi**

**De capite
et lupo**

Cum peransit inuenit scia elatū
 Cum legit aura lupo reperit caput arte superbū
 caput decorat mag^a scia maxillis
 Hoc ornat hominis ars preciosa genis
 caput veros vertit .i. sequētia dicens
 Hoc lupo alterno voluit pede verba resoluens
 sine loq̃la maxille .i. sine corde
 D sine voce gene. o sine mente caput
 obtenebrat delet mētis obtrusitas decorē
 Fulcat et exstinguit cordis caligo intorem
 .i. mens in mūdo splēdor

Corporis est animus solus in orbe nitōr
 Nec au. po. aliā fa. cur? documentū est. q̃ bona naturalia multo p̃stā
 etiora sunt fortuitis. cuiusmodi sunt diuitie pulchritudo et alia filia Inclū
 dit etiā q̃ bona aie sicut boni mores p̃rutes et scie p̃valent bonis corpis
 ut sunt pulchritudo fortitudo sanitas et c. Istud inuist nobis p̃ qdā cas
 put humani capitis formā h̃ns. Quod ā em tpe lupo p̃trāciens cāpos
 inuenit qdā caput artificiali sc̃m h̃ns formā humani capitis. qd sub pe
 dib suis voluebat dicēs. Tu qdē habes formā et dispōem hōis sensitū
 et carēs rōne. si aut rōem haberes nō sustineres illd qd tibi facio

**De graculo
et pauone**

Graculus inuenti picto pauonis amictu
 seipm ornat sustinere sp̃rit .i. eiusdē g̃nis
 Se polit. et socias ferre superbit aues
 s^e g̃culū esse pluma ostendit
 Quem fore pauonem pauonis penna fatetur
 nature s^e g̃culus socius

Pauonum generi non timet esse comes
 fraude p̃cipit fieri .i. laudem
Pauo dolum sentit. falsi pauonis honorem
 arguit coartatā .i. ictibz graculū

Increpat. et domitam verbere nudat auem
 s^e g̃culus vitat .i. magnā verecundiā
Fluda latet. sociosq; fugit: nimumq; pudorem
 sustinuit aspo s^e g̃culū rostro .i. pauo

Sustulit. et duro vulnerat ore comes
 exaltās se nimum cadit in infans

Ascensor nimum. nimum ruit aptus in ymis
 s^e ad ruinā magna

Est locus. est lenis hic. illa ruina grauis

magis estinat p̃tus natural p̃cedit
Qui plus posse putat sua q̃ natura ministrat

Lum cōmento

suā prāte excedēs scīpo .i. ad prāte
Posse suum superans seminus esse putat
 gracule apta p̄tus naturalis
Si tibi nota satis natura mea fuisset
 s̄ in corpore paup̄ .i. sine plumis esses
Nec vilis nec inops nec sine veste fores
 sc̄ bona nō placēt p̄tinu⁹ raptor
Eui sua non sapiunt. alieni sedulus auceps
 illud capies .i. ille deficit

Quod non est rapiens desinit esse quod est
 Nec ponit documentū q̄ qlibet caueat petere illa q̄ statui suo nō p̄grus
 iure. **Q**uā includit q̄ qlibet caueat se usurpare res alienas. nā quicunq̄
 appetit iniuste bona aliena sepe p̄uat tā illis q̄ p̄p̄is: q̄ declarat nobis
 sic. **Q**uodā em̄ tpe gracul⁹ pulcrā pellē pauonis inuenit quā induebat
 et se in tācū extrabat supbiēdo de sua pulcritudine q̄ alioz graculoz soci
 erare sp̄reta pauonib⁹ se adiūxit. inter q̄s p̄uerfabat fingēs se esse pauonē
Tandē qdā pauo p̄cipies eā nō esse verū pauonē s̄ fictū pellē pauonis s̄
 bi abstraxit denudās ip̄s oib⁹ plumis p̄p̄is. multisq̄ plagis impositis
 extra pauonū societate ip̄m piecit. **Q**uā aut̄ sic erat eiect⁹ nō audebat ve
 nire inter alios graculos. sed sol⁹ in secreto loco latebat. **Q**uē ali⁹ gracu
 lus increpauit dicens. socie mi q̄ petebas qd̄ tibi nō p̄gruebat: ideo ma
 gnū malū passus es. q̄ cupies plumas pauonis ab honore p̄prio p̄uat⁹
 es. **C**oncludit ergo vt p̄ius dictum est.

tale aial impetū. p̄ q̄ .i. ductor
Mula capit cursum. nam mulam mulio cogit
 p̄mis lesione

Memula
 et musca

Mule musca nocet verberare sine minis
 gre fello aurigā tardatis
Cur pedesopito currum tempusq̄ moraris
 mulā p̄tero trudo mula

Te premo. te pungo. pessima curre leuis
 .i. dicie dicis .i. apparere
Mula refert. q̄ magna tonas. vis magna videri
 tue mine opa mule

Nec tua verba nocent. nec tua facta mihi
 muscā parior illa ps aurige
Nec te sustineo. sed eum quem sustinet ariā
 s̄ aurigā retinet deorsuz parit

Qui mea frenā tenet. qui mea terga ferit
 .i. paues robusto
Audet in audacem timidus forniq̄ minatur
 infirm⁹ q̄ cernit

Debilis audendi dum videt esse locum

Libeꝛ Escopi

Hic ponit documentū q̄ hoīes naturaliter timidi videntes alioꝝ misē-
riā nocendo sepe sunt peiores hīs q̄ ex natura sunt audaces. **Q**uodā
clarat nobis sic. Quodā enī gemula trahēs currū pcuriebat duris ver-
teribꝫ ab auriga: eo q̄ veloci motu currū nō trahēbat. qđ videns musca
cepit moribꝫ torquere mulā dicēs. o mula curre velociter q̄ ego pūgo te
Audies hoc mula rīdit. o musca q̄ vides me castigari dicis mihi op̄
probriosa p̄ba. ⁊ tū nec p̄ba nec facta tua nocent mihi. sꝫ solus auriga q̄
p̄teribꝫ me premie. Tunc uidit ergo q̄ hoīes timidi qū vidēt alios dis-
fortunatos pati miseriā magis eis nocent q̄ potentes ⁊ audaces. Inclū-
dit etiā q̄ timidi audēt inuadere audacē dū viderint auxiliū. als non.

De musca
et formica

Musca mouens lites. formicam voce fatigat

^{superscriptōibꝫ} ^{villiter} musca

Se titulis ornat turpiter ipsa suis

^{laugues} ^{infusa} ^{cavernis} ^{musce} ^{uestigat} ^{velocibꝫ}

Torpes mersa cauis. leuitas mihi queritur alis

^{caverna} ^{mātionē} ^{musce}

Dat tibi fossa domum. nobilis aula mihi.

^{delicata} ^{cibaria} ^{frumēta} ^{musca} ^{regal} ^{mēsa} ^{fouet}

Delicie sint grana tue. me regia nutrit

^{potas} ^{potū turbidū} ^{bonū} ^{vinū}

Densa. bibis fecem. sed bibo dulce merum

^{scz terre} ^{mulce} ^{p̄stat} ^{vas aureū}

Quod bibis a limo sugis. mihi suggerit aurum

^{lapides} ^{sededo} ^{sedes regales}

Quod bibo saxa premis. regia strata premo

^{loco} ^{nutrimēto} ^{dormitorijs} ^{dñis} ^{vtor}

Sede cibus potu talamis cum regibus vtor

^{domicelle} ^{firmitate} ^{maxillis}

Regine teneris oscula figo genis

^{nocētia} ^{attribuit} ^{caleaial} ^{damna}

Non minus vrentes reddit formica sagittas

^{mulctum} ^{dulcedinis}

Et sua non modicum spicula mellis habent

^{gratulo} ^{fora} ^{clusa} ^{cavernis} ^{ala}

Ludo mensa cauis. nescit tua penna quietem

^{formice} ^{modica} ^{sufficiūt} ^{musce} ^{magna}

Sunt mihi pauca satis. sunt tibi multa parum

^{formica} ^{locūda} ^{p̄cipit} ^{specula} ^{musca} ^{smēsa}

Deletam inbet esse cauis. te regia tristem

^{formice} ^{frumēta} ^{scz} ^{mulce} ^{diuitie}

Plus mihi grana placent. q̄ tibi regis opes

Liber Elopi

^{educit formice musce}
Uenatur mihi terre labor. tibi ferculi furtum
^{fercula. formice dulcificat scz regia cibaria}
Hec mihi pax mellit. toxicat illa timor
^{pura farina vroz. musca. maculas qcumq; tagis}
Dundo farre fruor. tu fedas omnia tactu.
^{p qz s^e ego formica oibz tu musca}
Lum nulli noceam. cui liber ipsa nocet
^{formice. nō nocēdi exēplū musce. vitalis opatio}
Est mea parcendi speculum. tua vita nocendi
^{accipio musca spolia deglutiris}
Sunt mea que carpo. tu nisi rapta voras
^{edas scz tu esca s^e ego formica deficiam}
Et comedes viuis. comedo ne viuere cessem
^{formica molestas muscā expellit}
De nihil infestat. te fugit omnis homo
^{a qbz accipit ab illo naturali instrumēto}
Unde petis vitam. rapitur tua vita palato
^{mellitua amaritudine. strēnue}
Dulcia vina bibens. fel necis atre bibis
^{inficit musce fugata flatu}
Se necat ala tibi ventoso victa flabello
^{morē sustineris i. qsi mortua}
Aut mortem pateris. aut seminiua iaces
^{vales estatis pseuerare}
Si potes estui donis durare fauoris
^{oia alta scz musce}
Letera si parcant non tibi parcat hyems
^{locūda s^e pbo vili villia tribut}
Dulcia pro dulci. pro turpi turpia reddi
^{psuerū illud instrumētū preparat}
Verba solent. odium lingua fidemq; parit
Apic ponit documentū q ppls nō dz vñū approbare z aliū vitupare pro
Pter laudes prias. **I**ncludit etiā q hō dz tpeate viuere z nō psumptos
Se. **I**ncludit etiā q honesta allocutio honestā meret rñsonē. z allocutio q
Uerba generat odiū. **I**llud declarat nobis p formicā z muscā. **Q**uodaz
Sū tpe musca vituperauit formicā dicēs se esse nobilē. formicā aut igno
Bilē. q formica esset tarda morans in cauernis terre. ipsa aut musca esset
Leuis potēs volare p alta. **U**tiā dixit q formica viueret de granis z bis
Heret fecē sugens porū suū ex limo terre. musca aut viueret de mēsa regia
Et biberet ex vasis aureis. et sic in multis alijs musca vituperat formicā
Vtpz in textu. **P**is auditis rñdic formica musce increpando eā dicens.

Liber Esopi

o musca quis sic epularis. tñ nō es laude digna. Quis etiā te laudasti: licet illa (q̄ dixisti) sint vera: habes tñ alios defect⁹ maiores. z rñdebo tibi p ordine ad obiecta tua. Primo licet moror in cauernis terre. tñ ibi habeo victā q̄rā. tu licet p alta volas. cares tñ tua q̄re. z licet etiā p medis dolmenſa regali. z ego de granis cāpi. tñ ista modica mihi sufficiunt. s; tua multa nō sufficiunt tibi. Et sic formica ad oīa rñdebat vt pz in retri Moraliter p formicā pñt intelligi hoies boni z iusti. q̄ de laborib⁹ pñtis viuūt z modico p̄rentant. Per muscā intelligunt hoies q̄ curias dños rñ sequūtur. multa sibi accumulātes iniuste. z volentes alijs p̄esse dicentes se nobiliores esse z vituperantes paupes. Quib⁹ paupes pñt rñdere melius est modicū habere iuste q̄ magnas diuitias iniuste: Paupes em̄ de laborib⁹ viuūt sobrie z caste. z iusta possident. auari em̄ z gulosi bona sua interdū iniuste acquirūt de q̄b⁹ gulose viuūt.

De vulpe
et lupo

Respondere lupo de furti labet enetur
scz vulpē .s. lup⁹. lup⁹ .s. furtū. s. vulpes
tali aiali .s. crimine cogit

Vulpes. eam vocat. hic petit. illa negat
hoc aial subdititas

Sineus est index. iudicis non errat acumen
.s. secretū cordis porat

Iudicis archanum mentis in ore gerit
sime⁹ cogitat desideras dolus

Iudicium fingit. poscis quod poscere fraus est
peris fiducia scz aliq̄ fidelitas

Vulpes fidem de re. quam negat ipsa fides
vulpes rapinas lupū p̄suetudo

Tu bene furta negas. te vite purior vsus
excusat discordiā tpat odiū

Liberat. hanc litem par domat. ira cadet
vnitas deceptio p̄ductrix

Simplicitas veri fraus estq; p̄cipera falsi
p̄coris opera

Esse solent vite consona verba sue
malis opib⁹ instructi nō valēt .s. p̄cā

Sordibus imbuti nequiu nt dimittere sordes
decipe decipe desiderat

Fallere (qui didicit) fallere semper amat

Nec ponit documentū q̄ hoies p̄sueti malefacere difficulter pñt p̄sueti
ra relinquere. qz p̄suetudo est altera natura. vnde p̄tingit q̄ hō p̄suetus
malefacere vit p̄t bñ facere. Qd declarat nobis p vulpē z lupū Quidā
em̄ tpe lupus accusabat vulpē de furto. z traxit vulpē in cam corā iudice
q̄ erat sineus. Sime⁹ autē dixeret index dixit ad lupū. o lupo q̄re vulpē
p̄i furtū imponis. certe credo q̄ vulpi iniuriā facis cū vulpes sit iusta et

¶ Cum commento

recta in omnib; suis factis sine dolo et fraude. qre ammiror q a vulpe q
ris hac rem qua vulpes tibi no abstraxit. Q aut vulpes sit iusta et rea
onidit suis modus viuendi honestus Hoc aut derisione dixit. qz vulpes
minime simplices sunt Qncludit. q q plueri sunt mala facere difficult
pnt illa relinqre et bene facere. sicut vulpes plueri sunt fraudulenter viuere

Rapina raptor tale aial rogat
Reda viri predo murum mustela precatur
indulgentia misereri s mustele

De mustela
et viro.

Da veniam. debes parcere. parce mihi
mundat .i. mure ab immundicia
Q caret hoste domus. q abest a sorde fatetur
s seruitiu supplicat .i. parce

Esset mecum pro me te rogat. ergo faue
ministerio s mustele ope

Seruitio me redde tuo. mihi redde laborum
munera s salua

Premia. pro dono sit mea vita mihi
s vir et labor venia intentio

Ille refert. operum debetur gratia menti
labori accepta voluntas

Nam operi gratum mens bona reddit opus
actuali .i. in aio

Nemo licet prosit nisi vult prodesse meretur
vult esse inimic nocere

Non prodesse potest hostis obesse volens
.i. viro vult esse inreddebas

Cum mihi prodesse mihi non prodesse volebas
sezmurib; s mustela inimic

Hostibus ipsa meis et meus hostis eras
.i. viro .i. mures interficiēs s mustele vult

Non mihi monstra necans. sed eras tibi prouida soli
valebas coedere

Sic panem poteras rodere sola meum
s tu mustela s tue tributū

Panem meo pinguis mihi da pinguedinis vsum
s meis reddo morre rea mori moriaris

Damnus penso necem. digua perire peri
ornat opus animi .i. sola intentio

Nil decorat factum nisi mentis sola voluntas
plidero animi intentioem

Non operis factum. sed noto mentis opus

Liber Esopi

Hic au. po. alia fa. cui? documentū est. q. nihil tantū ornat opus aliqđ
 qntū bona volūtas z recta intentio. Includit etiā q. nō sp. merces tribuē/
 da est. hōi. benefaciēti. q. aliqđ interdū benefacit alicui. tñ ille intendit nō/
 cere ei. Istud declarat fabulose sic. quodā em tpe mustela morabat in do/
 mo cuiusdā viri oēs mures illi? domus deuorās. **O**rigit aut mustela il/
 lam capi a viro illo. q. capra rogabat ventā dicens. **O** bone vir pce mihi
 et da veniā mihi. q. tota domus tua p me a muribz literata est. faue ergo
 et redde mihi premia laboris mei. z sit mihi vica mea. p mercede. **C**ui vir
 ait. gratiax actiōes debent menti z nō operi. q. si diceret. bona opa debent
 attendi ex bona volūtate opantis. **N**ū licet q. beneficent aliter. si tñ nō
 intēdat nō meref ex h. sic licet tu mihi p. fuisses nō tñ intēdebas. q. hostis
 mihi eras z etiā hostibz meis. s. muribz. q. nō interfecisti cā mei. sed tui/
 ipsi? lucro. vt scz sola meū possis rodere panē. vñ z tu ipingnata es. red/
 de ergo tributū de pinguedine tua. z p dānis mihi illatis mortē habebis.
Concludit ergo q. sola bona volūtas reddit opus meritorii z laudabi/
 le. z nō ipm opus. **A**llegorice p. mustela pnt intelligi hypoerite. qui p/
 ter humanā laudē faciūt multa genera bonoz opey. vt appareāt boni et
 iusti in p. spectu hoim. q. tandē in agone mortis p. stituti eremo igni p. dem/
 nant. licet tūc excusent se dicētes. **N**ōne dñe opa bona fecimus. **D**ñs autē
 rīdet eis. nescio vos. q. nō p. ter me. s. p. ter glām t. p. alem fecistis illa
 similari chaurō inflat s. rane

**De rana
et boue**

Rana vult rana boui. tumet ergo: tumenti
 tumentis desine in p. parōe ad bouē
Natus ait. cessa. pre boue tota nihil
 trīstiat magis inflat increpat s. ranā
Rana dolet. meliusqz tumet. premit illa tumentem
 supare nō valebis supata rumpit
Vincere non poteris. victa crepare potes
 tertia vice s. ranā infestat inflatio inflatiōis
Tercius iratam vexat tumor. illa tumoris
 rūpit ranā iestina effluunt
Copia fundit eam. viscera rupta patent
 cum supiore inferior litigare postponat. i. seipm
Cum maiore minor contendere desinat. et se
 frutes moderet

Consulat. vt vires temperet ipse suas
Hic au. po. alia fa. cui? documentū est. q. minor nō dz se p. pare maiori
 q. p. parōes sunt odiosē. **C**oncludit etiā q. supbia paup. est multū vici/
 perada. Istud declarat fabulose sic. qdā em tpe rana ex palude egressa vt/
 dit magnū bouem in pascuis. cui volēs esse sūis inceptit susflare dicēs si/
 lijs suis. inspicite me an sim eq. lis boui. **Q**ui dixerūt. nequaqs q. respectu
 bouis nihil es. **E**t tūc rana scōo magis inflauit se dicēs. quid mō vobis
 videt. **E**t illi dixerūt. tu nullo mō potes eē boui eq. lis. s. potius creperes
 p. mediu. **N**ū rana irata tercio inflauit se adeo q. crepuit p. mediu.

Lum commento

S intendēs rapine sentis
Ollicitus prede currit leo: spina leonem
 ledit offendit s^e leonis infixa
Vulnerat. offendit in pede merfa pedem
 pausa agilitas improuisa casum
 fit mora de cursu. leuitas improuida lapsum
 frequē offenso .i. quor
Sepe facit. leso stat pede turba pedum
 s^e leonē pmittit lesio .i. putredinē pquerit
Vix egrum sunt ire dolor. sanienq; fatetur
 lesio ostēdit .i. plage lesura
Vulnus idem loquitur. vulneris ipse dolor
 p qñ vulnerauit eūctus medelā dat s^e miseris
Lum leuit miseros fortuna. medetur eisdem
 .i. ergo qre curatore vulnus
Hinc est cur medicum cura leonis habet
 p qz opilionē inuenit
Nam leo pastorem reperit: pastorq; leoni
 p cibo preter agnū spernit s^e leo .i. agnū
Pro dape tendit ouem. respuit ille dapem
 s^e leo vulnus extēso ostēdit s^e pastore
Supplicat. z plagam tenso pede monstrat. z illum
 rogar auxiliū opillō plagas lenit spintre
Drat openi. pastor vulnera soluit acu
 recedit cū putredine .i. spina s^e extis lesionis
Erat cum sanie dolor z res causa doloris
 s^e leo sanantē .i. plingēdo s^e pastore
Hic blando medicam circuit ore manum
 sanus recedit beneficij memorias retinet
Sospes abit. meritiq; notas in corde sigillat
 duratōe tps obliuisci .i. beneficiū illatū nō pē
Tempore deleri gratia firma nequit
 post h^e reria incidit vrb rhoma capture
Hinc leo vinda subit. rhomane gloria prede
 s^e leonē tenet associat leo testijs feris
Hunc habet. z multis additur ille feris
 mortis occasione opilionis delictū dedit
Ecce necis causam pastore culpa propinat
 includit .i. in medio aialū cibus leonib
Claudatur in medijs. et datur esca feris
 pastore leo coſſicit accedit pastore pastor s^e pastore
Hunc fera presentit. petit hunc. timet ille. timent.

De leone
et pastore

Liber Esopi

pastori leo applaudit s^r pastor recedit antea
Puic fera blanditur. sperat. abitq; timor
^{crudelitatis} s^r leo ^{leo} applaudit
Nil feritatis habens. ludit fera. cauda resultat
^{leo mansuetus fit} nō oñdit ^{crudelē} testia

Dum fera mansuescit se negat esse feram
^{s^r pastore fuit} reddit ^{cū beneficio} sibi facta
Hunc tenet. hunc lingit. pensatq; salute salutem
^{pmittit} plagas ^{s^r vulnera}

Nulla sinit fieri vulnera. nulla facit
^{rhomani mirant} ^{pastori} ^{fere}

Rhoma stupet. parcitq; viro. parcitq; leoni
^{s^r leo reuertit memora} reuertit pastor. i. in domū suā

Hic redit in siluas. z redit. ille domum
^{beneficiū} ^{obliuisci} ^{lōgeitas}

Non debet meritum turpis delere vetustas
^{recepti} ^{recordātes} ^{boies} ^{beneficiū}

Accepti memores nos decet esse boni

Nec au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q^d t^{em}p^{or}is lōgeitas nō d^ez delere
beneficiū acceptū. sed omni t^{em}p^{or}e q^d beneficiū accipit tenet esse memor illius
Iuxta d^em Seneca dicētis in libro de beneficijs Obluisci beneficij accep.
ti est animi malignātis Istud declarat nobis p^{er} quendā opiltōnē z leonē
Quodā em t^{em}p^{or}e leo pede cupidus p^{er}currens siluā p^{er} loca spinosa pedē suū
in spinjs adeo vulnerauit. q^d vlt^{er}ius p^{er}cedere nō potuit. **L**eo p^{ro} sic vul
neratus huc z illuc circūiens remediū sui doloris q^uerit. tandē aut^{em} quen
dā vidit ouīū pastore curā sui gregis in vicinis nemore agentē. hunc leo
aggrediēs medelā ab ipso sperās pedē sibi porrexit **P**astor aut^{em} cognita
doloris cā pedē apprehendēs spinā cum sanie extraxit. **L**eo p^{ro} sic cura
tus grates (q^us natura p^{er}cessit) submisso capite z amabili sue caude blā
ditiōne medico suo dedit z sic pastore valesciēs recessit. sed acceptū be
nificiū in corde suo retinuit. **C**ōtigit aut^{em} postea q^d iste leo fuit captus a
rhomanis. z inclusus in quodā castello cū multis alijs ferts z leonib^{us}. in
quod et malefactores a feris deuorādi intrudebant. **P**orro p^{er}git q^d idē
pastor corā rege sup^{er} q^udā crimine accusaret. qui iudicio regis in locū d^es
natorū missus est a leonib^{us} deuorādus. **L**eo aut^{em} medicū suū cognoscēs
digno (quo potuit) venerat obsequio. aliosq; leones in ipm seuire volētes
coercuit. z sic pastore illum a dentib^{us} leonū z ferarū defendit. **Q**uō vident^{ur}
tes rhomani mirabant^{ur} valde. vñ ammiratōe z pietate p^{ro} mori ambos. s^ci
leonē z pastore dimiserūt. quo facto leo redit ad siluā z pastor ad domū
suam. **C**oncludit^{ur} ergo. q^d sp^{irit} bonū est benefacere z beneficij reminisci. q^u
mutuis beneficijs crescit amicitia: z mutuis maleficijs discordia crescit.

Notandū etiā. q^d p^{er} m^{ultos} quosdā p^{ri}us textus nō intendit fabulā. s^ci verā
hystoriā. q^uz hic nihil ponit quod includat impossibilitatē credendi. **U**ñ
dicunt q^udā istam hystoriā rep^{er}iri in cronici rhomanorū.

Cum commento

Quod dicitur pascua aspiciat equum ars medicinalis
 Vndet equus pratum. videt hunc leo. cura leonem
 De equo et leone

Hec mouet. vt fiat esca leonis equus

Inquit equo: mi frater aue. fruor arte medendi

Et comes et medicus sum tibi. fauet equus

Sentit equus fraudes. et fraudi fraude resistit

Vente prius terens retia fraudis ait

Quæsitus placidusq; venis. te temporis offert

Bratia. te rogat pes mihi sente grauis

Hic fauet. instat equo. submisso vertice. caulem

Imprimit. et sopit membra leonis equus

Vix fugit ille sopor. vix audet vita reuerti.

Vix leo colla mouens respicit. hostis abest

Sic leo se damnat. patior pro crimine penam

Nam gessi speciem pacis. et hostis eram

Quod non es non esse velis. quod es esse fateris

Est male quod non est. qui negat esse quod est

Pic au. po. alia fa. cui? documentum est. q. nullus dz se fingere talem q. lis no est. nec silt dz se negare esse talem qlis est. Includit etia q. tene loz quos et malu intendes sepe suffert malu qd inredebant. Plud ostendit no bis p leone et equu. quoda em tpe stetit equ? in pascuis. et ecce leo prede cupidus ex ipsoniso supuenit. que vt vidit equ? graui metu pplexus est. et ait intra se. Angustie mihi vndiqz. q. fugiendu sit ignoro. leoni em resistere tutu no est. tergum etia pretere viciu est. Sed cogitas leone esse piu et misericordie simulo lāguore hinnire cepit claudicas in posteriori pede. qd vt vidit leo equu accessit et medicu se finxit. Qd audies equus leone se diu inquisisse dixit. et iam oportuno tpe aduenisse. dextru sibi ostendens pedem posteriorē. in quo spinā se hēre dixit. Leonē autē appropinquatē vt

Num **commento**

doloris itam nqueret elenato pede percussit fronte et calce sigilla do adeo
 q ad terra seminu cecidit. 2 leone sic pstrato equus velocit aufugit 2 eo
 no sic eptentus cu post longa morā caput suū vix erecisset. 2 circūspiciēs
 equū nō vidisset. ait in terra se. merito hec patior. qz mentiebar me esse amē
 cū cum tū inimicus essem. **Caueat** g sibi quisqz ne alteri ondat verbo vt
 facto qd corde nō intendat. nec ondat se amicū cum sit inimic⁹. ne sibi cō
 tingat sicut leoni p̄igit. **Horatius** nullus dz pueris misereri. nec inis
 quos fouere. qz qnto plus fouent tanto nociuiores efficiunt.

**De asino
 et equo.**

Ander equus phalaris. freno sellaqz superbit
 p certo ornat ornamētis exaltat se

Ista quidem vestit aureus arma color

obuiat asinus platea coartat

Obstat asellus equo. vicus premit artus asellum.

.i. agguat pōdus .i. pullus

Uerat om̄s. tardat natus. eundo labor

s equo spediuit equus pclamat

Quasi clausit iter sonipes inclamat asellum

.i. obuias .i. tu miser asine

Occurris domino vilis aselle tuo

s asino .i. grām delicto supbie

Nix tibi do veniam de tanto crimine fastus

pretēda esset s ego equus

Aui via danda foret libera dignus eram.

.i. taceret s asinus .i. ex verecūdia tacēdo

Subtricer ille timens. mutusqz pudore silendo

securior nō aduertit

Turior. 2 surda preterit aure minas

magna dignitas decreuit p qū supare psumat

Summius honor declinat equi. dum vincere temptet

supatur intestina fracta nō pmitrant.

Vincitur. 2 cursum viscera rupta negant

s equus ornamētis spoliat deaurato

Prinatur phalaris. freno prinatur honesto

s equū verat prinue currus onerosus

Primē premit allidue redā cruenta iugo

posth dōsum asperat ledit .i. humerū

Punctergum. macies acuit. labor ulcerat arrium

s equū in derisionē grossus

Pure videt. inqz locos audet asellus iners

o illece splendēs .i. aureū capistrū

Pic fodes vbi sella nitens. vbi nobile frenum

Lum cōmento

^{i. qre} ^{i. ista macilētia} ^{recessit} ^{spēdor}
Cur est hec macies: cur fugit ille nitor
^{ista miseria} ^{pompa} ^{recessit}
Cur manet hic gemitus: cur illa superbia fugit
^{i. humilitat} ^{supbos} ^{status}
Vindicat elatos digna ruina gradus
^{i. q̄scere} ^{i. prās} ^{i. dignitas} ^{i. pulchritudo} ^{i. amositas}
Stare diu nec vis nec honor nec forma nec etas

^{in orle} ^{magis} ^{s^e p̄dicta}
Sufficit in mundo plus tamen ista placent

^{i. lōgo tpe} ^{i. paup}
Vine diu. sed vine miser. sociosq; minores.

^{sustinere} ^{gaudiū} ^{tua miseria} ^{s^e asino}
Disce pati. risum dat tua vita mihi

^{i. trāsitorijs} ^{fide adhibe} ^{i. potētia}
Pennatis nec crede bonis: te nulla potestas

^{i. paupes} ^{lacet} ^{paup} ^{fieri vales}
In miseros armet. tu miser esse potes

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documētū est. q nemo dz desp̄icere paupes. qz fortuna p̄ mutari. q̄ em nunc est paup p̄ fieri diues. Includit etiā q nulsus dz sup̄bire. p̄ter abundantia bonoz t̄paliū. breui em hora illis puari p̄t. Istud innuit nobis fabulose p̄ asinū z equū. quodā em tpe qdā asinus vills z tardus graue portās onus in dorso obuiant. cuidā equo nobili z phalarato ornamētis deaurat⁹ in qdā victo stricto adeo q asin⁹ vir pore rareq; cedere. vñ equ⁹ indigētus cepit exprobrare asinū sic dicēs **M**iser asine quō audes obuiare mihi dño tuo. quz merito deberes mihi cedere. **A**sinus autē timens z verēcūdus recessit. **P**ostea autē prigit illū equū ad qdā corneam tū ire. in q̄ dum fortis curreret rūpebat viscera sua. qre amplius dño suo vtilis non erat. z iō vendidit ipm cuidā carrucario ad trahendū bigas. vñ z equus ille iugo macerat⁹ oēm pustinū decorē amisit. **P**orro accidit q p̄dictus asinus huic equo bigā trahenri obuiaret. quē vt vidit asin⁹ deridebat ipm dicēs. **C**are frater dic mihi vbi iā est tua pulchra sella. vbi tuū frenū deauratū. vbi mō est tua glā qua sup̄biebas. **D**e iure em ista pateris. qz tpe p̄spero nimia inflatus eras sup̄bia. quare iusta ruina vindicat viles gradus sup̄bie z pōpositatis

Q^{i. aialia} ^{q̄drupedia} ^{tellat} ^{i. volatilibz} ^{palma} ^{vacillar}
Quadrupes pugnans: auius victoria nutat

^{micta} ^{timorore} ^{turbat} ^{i. tā} ^{aves} ^{q̄ q̄drupedes}
Spes onerata metu vexat vtrūq; gregem

^{deserit} ^{volucres} ^{i. vesprilio}
Inquit aues que sumit aus de vespere nomen.

^{nō verē} ^{aduersi} ^{tentoria} ^{accedere} ^{exercitus}
Nec timet oppositi castra subire chori.

De bello aia
lū quadrupe
dū z auium

Liber Esopi

^{z fortat s' alias fortitudo plet}
Armat aues aquile virtus. et viribus implet
^{monitōe tūet .i. qdrupes timore}
Et monitu torpet altera turba metu
^{circūdat volucres plumis palma}
Amplexatur aues plumis victoria letis
^{p laude damnu recipit .i. vespilio}
Pro titulo penam transfuga sumit auis
^{denudata p pennis plagas accipit}
Nellere nuda suo pro plumis vulnera sumit
^{.i. mandatu recipit .i. nocturno tpe}
Edictionqz subit. vt nisi nocte volet
^{.i. nō pbus incola pponit amictis inimicū}
Non bonus est ciuis. qui pferat ciuibz hostem
^{.i. cōmode nullus hō .i. dñis sp' p rarijs}
Utiliter seruit nemo duobus heris

Nic au. po. alia fa. cur? documentū est. q bon? ciuis nō dz extraneos
suis pferre vicinis. qz sepe ptingit hoies alienis adherētes z suos deferē
tes dāna pati z picula: Includit etiā q valde difficile ē fūire duobz dñis
p rarijs. iuxta illd euangelij Nemo pōt duobz dñis fūire. Istud declarat
nobis fabulose sic. qz qdā tpe aī alia qdrupedia z volatilia sup dignitate
sua dīseceptātes bellū sibi munio indixerūt. Quēz aliq̄dū bellatū esset in
cepit exercit' auiū timere. qd videns vespilio castra aduersa petijt sua de
serendo. Hoc vidēs aquila rex auiū exercitū suū pfortrauit adeo q aues
tandē victoriā obrinuerūt. Bello autē sedato vespilio de pfidia sua fuit
corā rege accusata. vñ z sentētia p eam lata est q pennis suis spoliēt. z in
ppetuū a pfortio bestiaz z volatiliū sequestret. z q nisi nocturno tpe vola
ret Allegorice p volatilia boni angeli intelligi pnt. p bestias mali ange
li. qz boni angeli obtinuerūt victoriā in celo malis electis Moralit' hec
fabulā tāgit pfidos z leues hoies q vespilioni sistant vtrāqz pte sectādo

De philome.
Quā talis auis s' in arbore exerceat delectabile
Quā philomena sedet. studium mouet oris amenum
^{fidipfi .i. pullis placida esse}
Sic sibi sic nido visa placere suo
^{.i. inuadit tal' auis .i. pullos p pullis .i. philomena}
Impetit accipiter nidum. pro pignore mater
^{.i. rogat .i. accipit de .i. p ptes cantū diligo}
Supplicat: alter ait. plus prece carmen amo
^{rogatu munere suauī placare melodia}
Non prece nec precio. sed dulci flectere cantu
^{accipitrē accipit suauit' philomena}
De potes. ille tacet. dulcius illa canit

Cum cōmento

corde suspirat quis cāter s^c philomene
Dente gemit. licet ore canat. cor eius anhelat
 dulce fluit .i. carmē

Cuius mellissimum manat ab ore melos
 crudelis & accipit feret .i. cantus

Impia fatiur auis. sordet modus ille canoris
 lacerat pullos. & philomena

Et laniat natos matre vidente sua

philomena laquet mori valet

Pater obit nec obire potest. sic viuit vt ipsam
 vindicet .i. morte morte pestis

Vincat vita necem. plus nece cladis habens
 philomene .i. pulli s^c suū

Cor matris patitur. plus nati corpore corpus
 lacerat philomena pforat gladio tristitia

Rodit auis rostro. cor fodit ense dolor
 indit .i. erimen .i. dolus

Vestigat sua pena scelus. nam fraudibus vso
 auiū captoze .i. dolosam limus illaqat .i. accipitrē

Auceps fraudulosam viscus inescat auem
 .i. cernio finiri .i. demeret s^c hoīs

Fine malo claudi mala vita meretur iniqui
 s^c atre s^c hō innocētes timet dolo decipi

Qua caput insontes se dolet arte capi

Pic ponit documētū q^d hoīs puerse viuentes sepe mala morte moriunt
 et vt in plurimū talis est finis hoīm: q̄lis eoz vita fuit. **Q**d declarat no
 bis p philomenā & accipitrē. **Q**uodā em tpe philomena sedēs in arbo
 re dulcis cantauit ad p̄placēdū sibi ipsi & pullis suis. q̄d vides accipitrē in
 uasit pullos philomene. vñ ipsa rogauit humilit^r accipitrē vt pullis suis
 p̄ceret. **C**ui accipitrē r̄ndit nec p̄ce nec p̄cio me flectere poteris. s̄z tñ dul
 ci cantu. q̄ audito philomena dulcis cantare incepit. mēte tñ dolebat. **A**c
 cipitrē aut nō p̄tēnt^r de cantu ei⁹ dixit. cant^r tu⁹ sordet in aurib⁹ melo.
 et mox pullos philomene lacerauit ipsa vidēte. **P**ostea auceps istū acci
 pitrē cepit & sibi dignā p̄ delicto reddidit penā. **H**oraliter p philome
 nā intelligitur boni viri. p accipitrē sō mali & pueri. q̄ sepe bonos inua
 dit ipsos tribulando. **T**ādē venit auceps. i. diabol⁹. q̄ laqueis suis ho
 mines molos caput & secū ad eterna ducit supplicia

Locupletat rapina .i. vitā delicatā
Ostat preda lupum: ducit lupus ocia lōga.

.i. de cibo odit s^c p̄ba p̄fert
Facta cibo. vulpes inuidet. ista mouet.
 s^c blupe salue .i. q̄re .i. rā lōgo tpe

Frater aue. miro cur tanto tempore mecum

Delupo
 et vulpe

Liber Esopi

nō possum .i. inemor
Non fueris. neque non inemor esse lupi
s^{lup} de studeat sollicitudo rogare
Ille refert. pro me vigilet tua cura precari
.i. deos nō desinas .i. cadat
Numina non cesses. ne me vita ruat
deceptōe p̄ntenta ad me deceptōem
Fraude tamen munita venis. falsumq; venenum
dulcedine. portas. tristitia. abūdātia. cibarioz
Belle geris. dolor est copia nostra cibi
elicere queris intendis
Extorquere paras aliquid. furtumq; minaris
premit cū crapulā
Sed mea furtiuam respuit esca gulam
p̄cepta reuertit p̄ceptā pūgit tristitia fraude
Sp̄cta redit. sp̄ctam stimulat dolor. apta dolo
deceptio sedt ouis tendit vulpes. pastorez
Fraus subit. ad pecorum trāsineat illa ducem
pastorez alloquitur amicitia dei
Hunc mouet his verbis tua gratia numinis instar
dei vulpi pqr tradit diligētia. pastori
Sit mihi nanq; lupum dat mea aura tibi
inimici iterfice securo. latet lup⁹ sp̄dūca
Postem perde tuum. tuto iacet hostis in antro
pastor p̄sentit. foueā. intrat. vir interficit. gladio
Vir fauet. antra petit. hic iacet ense lupum
vulpes deuorat diuitias riget
Ista lupi consumit opes. sed floret ad horam
ip̄ius vulpis nociua rethe caprā suspirat
Vita nocens. vulpes casse retenta gemit
dānū itulū obest vulpi inculasse lupo
Cur nocui. nocet ecce mihi nocuisse nociuo
merito morior interfect⁹ fuit fraude
Iure cado. cuius decedit arte lupus
rapinis tpale accipit s^{hō} insudās
Vivere de rapto vitam rapit. inuidus instans
hoīs nocumētis s^{ppria} cadit
Alterius damnis in sua damna ruit
Hic ponit documentū q̄ hoies viuentes de rapina sepe de vita tollunt
an tps. Quod nobis declaratur p̄ lupū 7 vulpez. Quod ā em tpe fuit q̄
dā lup⁹ q̄ multas p̄das in suo antro p̄gregauit. p̄pter qd̄ duxit longā vi
tā otiosam. Contigit autē q̄ qdā vulpes famelica p̄dis lupi saturari cu

Cum cōmento

piens ad lupū cucurrit sub amoris specie ipm salutādo dicens. **O** frater
mi lupo salue. ego multū miroz q in tanto tpe nō venisti ad me. ego tantē
amoris incendio te diligo q tui obliuisci neqo. Cui lup⁹ rīdebat. o vul
pes pstanter pfido q tu habes curā de me z qridie intercedis p me ipos
deos. vt vira longa mihi pcedat. et licet ita sit tñ dolose ad me venis cu
piens aliqd habere de pdis meis. Vulpes g a lupo sic spzeta cogitauit
aliā fraudē p quā posset aliqd acq̄rere de pdis lupi. qre currēs ad pasto
rē ouīū vulpes dicit ei q sciret lupū inclusum in quodā antro. z pastore
sic instructo accessit pastor ad antz. z lupū interfecit. q̄ interfecto vulpes
omnes pdas lupi deuorabat. **C**ōrigit aut postea q ista vulpes capta fu
it a venatoribz. q capta ptulit hec pba. vere qz nocui lupo hec mento pa
rior. **A**llegorice p lupū intelligūtur potētes z diuites hui⁹ seculi. Per
vulpē p̄o intelligunt inuidi q alijs inuidēt z ad alioz dāna laborāt. q̄s
diabolus rapies ad tartara ducit. z tūc recognoscit se male egisse

Quod fontalis eglis magna sitis
Dns nitet argento similis. sitis arida ceruum
torquet bibit fontis videt .s. fontalis
Hun rapit: haurit aquas. se speculatur aquis
ceruū lerificat mitgat cornuose capitis
Hunc beat. hunc mulcet ramose gloria frontis
ceruū p̄mit macrū crus
Hunc premit hunc ledit tibia macra pedum
scz veltres sonat ceru⁹ .s. ceruo

De ceruo se
speculante in
fontem

Ecce canes. tonat ira canum. timet ille: timent
recessus vilipēst rogar auxiliū
Fit fuga culpam cruris adorat opem
nemoris dēfos dumos in dumis ceto tardat
Silue lustra subit. cornu retinente moratur
effugere captū. s. ceruū nō sinūt
Lurrere sic raptum cornua longa vetant
vilipēdere pueniēs est diligere noceat incoeniēs
Sperne quod prosit z amare quod obest ineptum est
pficiū est vilipēdim⁹ diligim⁹ p̄rariat

Quod prodest fugimus. z quod amamus obest
Nec ponit documentū q qliter caueat vitupare qd sibi pficiū est. z lau
dare qd nociuū. **Q**d declarat nobis fabulose sic. **Q**uodā em tpe ceru⁹
qdā sitiens stabat ad fontem quēdā z bitebat. qui qdēz fons (qz clarus
erat z p̄spicu⁹) recepit quodāmo hūma ginē cerui: z sic ille ceru⁹ p̄spexit
oia membra sui corporis. z ante omnia prospexit suū caput habens lon
ga z tomosa cornua. ex quoz pulcritudine nimīū gaudebat z delectabaf
sz de cruribz macris multū doluit z ipsa nimīū vitupauit. **C**ōrigit aut
ceruo q venerunt canes qui venabantur z agitabant illū ceruū. quos vi
dens ceruus celeriter aufugit implozans auxiliū a suis macris cruribz

Liber **Esopi**

que pūs vituperauit. z cucurrit ad nemora. in quoz ramis frondosis cū
suis cornibz detinebat. quare venatores ipm insequetes apprehendebāt
Concludit q nullus sapiens dz vitupare qd sibi salubre est nec lauda
re qd est nociuū. Allegorice p ceruū intelligim⁹ supbū. q plus delectat in
suis cornibz. i. diuitijs z honoribz. q̄ in suis macris cruribz. i. q̄ in humi
litate spūs z amore. q̄ faciūt hoīem pcurrere viā mandatoz dei. sed cum
venerit hō ad extremitatē vite detinebat p sua cornua z apprehendetur
a canibz. i. a demonibz. z ad penas trahet infernales

**De muliere
et milite cu/
studiente pa
ribulum**

Quā vir z vxor amant. vxorem priuat amato
a dilecto
i. mors mulierē separat a dilectōe mariti
Parca viro nec eam priuat amore viri
mariti adherēs sepulchz p marito molestat
Coniugis amplexens tumulum. pro coniuge vepat
marillas lacrimis os lacrimatōe
Angue genas. oculos fletibus. ora sono
mulierē tristitia nō p̄t scia a tumulo depelli
Hanc iuuat ipse dolor. nequit hec de sede renelli
repestare aeris obscuritate rogatōe minatōibz
Grandine seu tenebris. seu prece. sine minis
maleficiū ad mortē patibulū. s^e furem
Ecce eum. damnat iudex. crux horrida punit
patibulo i. in nocte miles qdam
In cruce custodit tempore noctis eques
miles siti hz sepulchz mulierē mulieris .i. resplēdēs
Pic sitit. ad tumulum venit hunc et clamor z ignis
rogat scz haustū mulier miles
Orat aque muntis. hec dat. z ille bibit
sitibūdū dulcibz ad mulierē excitare
Egrum. nectareis audet cor iungere verbis
mulierē instigat anxietas .i. dñi sui custodiā furis
Hunc vocat ap primum cura tumoris opus
s^e miles blādos affatus inserit doloroso
Sed redit. z dulces monitus instillat amaro
mulieris deuicta. itrat iteriora scz mulieris ad milite
Cordi. victa subit claustra doloris amor
miles timēs remoueri patibulū
Vir metuens furem tolli suspendia furis
asperit mulierē scz carnali accedit
Visit. sic viduam tractus amore petit
mulierē scz osculādo actū venerē exercet
Hanc ligat amplexu. fructum quoqz carpit amoris

Cum cōmento

miles maleficiū patibulum
Hicredit ad furem. sed loca fure carent
 miles. tristat hac q̄rela hec tristicia p̄pūgit mulierē
Hic dolet hoc questu. dolor hic instigat amicam
 .i. male custodito sc̄z dñimet angustoz
Non bene seruato fure timore premoz
 militi custodiēdū s̄c̄ militē rīgor regalis iusticie

Rex mihi seruandum dederat. me regius ensis
 perbat pusillanīmū militē cogit pauor
Terret. z exordem me iubet esse timor
 mulier repperi grām inueniat astuciā
Hec ait. inueni spem que mihi suscitāt artem
 .i. defunct⁹ in patibulo suspēsiōe

Cur meus implebit in cruce furis onus
 mulier. defuncti. cūbā ap̄it p̄ malefico ad patibulū ligat
Ipsa viri bustum referat. pro viro cathenat
 mulier. defunctū funē alligat marito

Ipsa virum. restem subligat ipsa viro
 defuncto de iure succēdit miles succēdit dilectōi
Huic merito succumbit eques. succumbit amori
 sc̄z militis ambos matrimonialis copula
Illa nouo ligat hos firmus amore thorus
 puuit .i. militē timore suspēsiōe. .i. virū defunctū

Sola premit vinosq; metu. penaq; sepultos
 mulier mulieris terminat

Femina femineum nihil bene finit opus

Hic ponit documētū q̄ hoies adhibendo nimīā fiduciā mulieribz sepe
 defraudant tā in morte q̄ in vita **Q**uod declarat fabulose sic. **Q**uodā tpe
 vir qdā exur⁹ humanis rebz tradit⁹ est sepulture. cui⁹ vxor sup̄stes eius
 sepulchrū sepe visitauit. z lachrimas ac gemit⁹ vehemēter effudit. z q̄si
 semp māsīt apud sepulchrū. eodē tpe qdā in furto dephensus suspēsus
 est. **E**rat autē dñator⁹ cuidaz militi cura p̄missa. q̄ eos custodiret ne de
 patibulo tollerent z sepelirent. **C**orrigit q̄ hūc militē qdā nocte magna si
 ti cruciari. z ipse vndiq; circūspiciēs clamore mulieris p̄cepto ad eaz fes
 sinauit. z humiliter rogabat mulierē. p̄ potu: qd cū mulier fecisset reuer⁹
 sus est ad dñator⁹ custodiāz. sequenti p̄o nocte p̄fatus miles redijt ad
 p̄dicā mulierē z irriterū potū postulauit. hātētes ergo miles z mulier dul
 cia colloq̄a adinuicē ceperūt ardere amore nimio. sed tandē militē reuer⁹
 tente ad patibulū fur clā sublat⁹ est p̄ amicos z sepul⁹. **S**icq; patrie. q̄ro
 multū voluit. timēs cū p̄a furis in caput p̄p̄iū reddidare. **R**edijt q̄ itez
 ad mulierē tristis z gemēs exponēs hoc factū mulieri. mulier p̄o absq;
 longa deliberatōe optimū dedit p̄siliū. sc̄z q̄ vir suus sepul⁹ deteret extra
 bi de sepulcro z supplere locū in patibulo **I**psa ergo mulier vna cū mili⁹

Liber Escopi

relligabāt corp⁹ viri mortui ad restē paribuli. ⁊ sic māsic miles in hono
re. ppter quā amicitia duxit miles hāc mulierē in vxores. Dicit autor in
fine q̄ hec mulier pressit mortuos ⁊ viuos. viuos qdē timore. mortuos
qut pena. peng in quā q̄tū ad maritū sepultū quē ipa ppijs manib⁹ par
bulo ligauit. Pater q̄ mulieres raro aliqd bñ termināt. eo q̄ ex natu
ra sunt instabiles. Allegorice p mulierē intelligit aia rōnalis. et p virū
ipm corp⁹ castū. ⁊ eādem venit mois. i. delectatio mūdi. ⁊ capit. i. ducit
hoietrin peccū. sed mulier. i. aia residēs circa tumulū plorat in nocte. i. in
pscia occulta. tandē custos furis. i. bon⁹ angel⁹ visitat illā pscham. ⁊ tan
dem ipam p̄trahit in p̄iugē. i. in eternā beatitudinē.

Astucia illa meretricis illaq̄at dilectōem
Rte sua rays iuuenes i rretit. amorem
simulat. ex simulata p̄ficiū dilectōe
Fingit. ⁊ ex ficto fructus amore venit
a plurib⁹ cupit dona adolecētib⁹ s⁹ iuuenib⁹
A multis fert multa procis. ex milibus vnum
nō fice p̄mittit dilectōis copā
Eligit. huic veri spondet amoris opes
amassa amator desidero p̄ alijs septe
Sim tua. sisq̄ meus. cupio plus omnibus vnum
p̄sonā tuā pecuniā
Te volo. sed nolo munus habere tuum
sentit s⁹ iuuenis fraudes rudit intellexit
Percipit ille dolos. ⁊ reddit qualia sumpsit.
s⁹ amassa amator ambos eqlis dilectio
Sis mea. singq̄ tuus: nos decet equis amor
ego iuuenis tu thays
Viuerenon vellem nisi mecum viuerenon velles
thays iuueni solatio reches
Tu mihi sola salus: tu mihi sola quies
decipi meruo iuuenē decepte
Sed falli timeo. quia me tua lingua fefellit
expiencia p̄gnoscere s⁹ p̄cula
P̄teriti ratio scire futura facit
fugit tale herbā gustado
Mitat ap̄is taxum. quem gustu sepe probauit
decipe intrēdit mulier decepte
Fallere vult hodie. si qua fefellit heri
meretricē hō diligit s⁹ dona p̄sonā suā diligit
Thayda si quis amat. sua non se credat amari
meretricis recto deficit pecuniā iuuenis cupit
Thays amore caret. munus amantis amat

Lum cōmento

Nec ponit documētū q̄ meretricibz nō est fides adhibenda. q̄ licet se dī
cant amare iuuenes: nō m̄ amāt eos s̄z eoz pecunias. Iſtud declarat de
qdā muliere sic. Quodā em̄ tpe erat mulier qdā noīe thays p̄uera allī
cere iuuenes p̄pter eoz pecunias. q̄ elegit vnus valde deuotū. cui dixit. o
amice sum adeo inflāmata tuo amore q̄ p̄re oībz te diligo. q̄re rogo vt sis
me? amic? q̄z volo p̄petuis t̄pibz me subdere v̄tis amicitijs tibi solī ad
heredo z nulli alteri. nec te diligo p̄pter munera tua. sed tu ipse es causa
amoris. Ille aut iuuenis morcius fraudē p̄siderās ait. nescio q̄ diligis
me. z si scirē me a te diligi iterū rediligere velle. sed p̄sidero me posse des
cipi sicut me p̄us lingua tua decepit. s̄ sicut a fili apīs gustās amaritū?
dine semp vitat eā meli? est vt te penitus dimittaz. q̄z mulier est talis
nature q̄ fallere vult hodie si q̄ fecellit heri. Cōcludit s̄ q̄ mulieres cōt
ter amāt p̄pter munera z aliter nō. Allegorice p̄ hāc mulierē p̄t intelli
gi vana spes lucris t̄pālīs. z p̄ hūc iuuenē p̄t intelligi q̄libet hō. q̄z sicut iu
uenis p̄ mulierē decipit. sic p̄ vanā spem lucris t̄pālīs sepe hō decipit. Nā
frequēter copia t̄pālīum impedit boiem a regno celesti

genitor fili? .f. fili? nō vult
Et pater est natus. hic patri credere nescit
reſciēda .f. ea q̄ facere d̄z nō facit

Nam fugienda facit. z facienda fugit
intentio p̄cordat

Mens vaga discurrit. et menti consonat etas
animi recedit

Mentis z etatis turbine frena fugit
antiqui filij peccato famulos

Ira senis punit pro nati crimine seruos
docet antiquū imitari

Instruit ista senem fabula nata sequi
a stura taurū s̄z ad trabedū aratrū

Laura bouem vitulumq; manus supponit aratro
vitulus bos trahit ducēs aratrū

Pic subit. ille inguin pellit. arator ait
lerare iocūdus .f. bos p̄suetudo

Gaude lectus ara. tu quem domat v̄sus arandi
.f. a seniore tauro .f. vitulus

A boue maiore discat arare minor
declarat. vt sudorē emitras s̄z vitulo

Non placet vt iudes. sed des exempla minori
litigat recedere

A pede qui pugnat. pugnat a bire ingo
restringit .f. vitulū .f. mediāte seniore. astutus

Sic domat indomitum domito boue cautus arator

Liber Esopi

^{seniorē} ^{imitat} ^{scz vitulus}
Sic veterem sequitur iunior ille bouem
^{illis fit} ^{s^e senioris boui} ^{astutia}
Proficat exemplum multum cautela docendi
^{superiori} ^{det locū} ^{iunior}

Maioriq; sua cedit in arte minor
Nec ponit documentū q; hō volēs alios informare d; eis bona exēpla
pponere. **N**ā minor d; cedere maiori nec ei⁹ pceptis iustis resistere. qđ
declarat fabulose sic **Q**uodā em tpe vir qđā habuit filiū sibi rebelle. qđ
vidēs pater scruos suos ppter delicta filij increpauit: vt fili⁹ hoc notā do
se emēdaret: **E**t h facies pposuit eis ista dicēs. q; erat qđā rustic⁹ q; pos
sue vitulū ad aratrū. q; arare rēnuēs aduixit sibi antiquū bouez qui erat
arare puer⁹. pēpiens sibi q; nō multū araret ne se nimīū fatigaret. s; q;
psteret bonū exēplū boui minori. vt sic bos minor rebellis p bouem anri
quū instrueret in arādo: **A**legorice p filiū rebellem patri possunt intel
ligi peccatores nō obediētes pceptis dei. z per patrē intelligunt spūales
instructores. scz p dicatores pbi diuini. q; cedere debent peccatores p tu
olis exemplis z doctrinis. pponendo eis vitā z exempla scōz. vt ipsi pec
catores sic exēplo pūitis attracti vitā postponāt erroneam
^{rale aiāl} ^{cupida} ^{domū}

De vipera
et lima

Vipra fabulem dapis anxia tendit in edem
^{inchoat. s. vipra} ^{mordere} ^{s^e incipit}
Incipit hec limam rodere: lima loqui
^{ignoras} ^{meā potestātē} ^{meus honor} ^{ignoras}
Nescis posse meum. que sit mea gloria nescis
^{morfu} ^{pūbaris} ^{scz lima} ^{morfu}
Dente meo tereris. non ego dente tuo

^{ptero} ^{s. meo}
In tenuem ferrum forti molo dente farinam
^{cecidit} ^{s. fortis}

Et cadit a tritu dura farina meo
^{ex ferro facta} ^{s. meo dente}

Ferrea precenti castigo tubera morfu
^{calia entia} ^{diuido} ^{s. lentia}

Aspera plena seco. longa foranda foro
^{sauius es} ^{morfu} ^{impotentē}

Deliras igitur q; dente minaris inarmi
^{gaudeo} ^{crucior} ^{dolores} ^{pati} ^{tristaris}

Rideo q; ferior vulnera ferre gemis

^{potentē} ^{potēs} ^{diligit} ^{potētiōr} ^{punit}

Fortem fortis amat. nam fortem fortior angit

^{potētiōr} ^{paueat} ^{venire} ^{minor} ^{debilior}

Maiori tumeat obuius ire minor

Lum commento

Vide au. po. aliā fa. que docet q. hō impotēs non d3 se sociare forti. q. ex hoc se pe damnū incurrat. Subdit q. fortis sepe vincit ab alio fortiore. Istud nobis declarat sic fabulose. qdā cū tpe vīpa venit ad domū fabri tā querēdi cibū. z incepit rodere limā ferreā. qd sentiens limā dixit. Tu miser nō potes mihi nocere. sed potius dentibz tuis. qz durior sum q. de tes tui. Nā possum terere massam ferreā in tenuē farinā. possum etiā fācere alpa plana. z pforare pforāda. qre multū stultizās te opponēdo mihi qz licet ferior a te. non tū inde doleo sed rideo. z tu poreris inde reportare vulnēra. Allegorice p limā intelligit deus omnipotēs. per viperā p stulti z pēdōres. qui se diuine opponūt voluntati p sua peccata. nō tū deo sed solum sibīpīs nocere pnt. i. eternā damnatōem incurrentes

bellum illis aialibz illa aialia miles
Digna lupis opponit oues. onūmqz satellites
h aial hoc aial h auxilio pfidit

*De bello lu
por. z ouū*

victoria expectat diffidit exercit
 Est canis. est veruex. hac ope fidit ouis

fingens pacē inuadere illud aial
 Palma diu dormit. desperat turba luporum

pacē iuramēto pfirmat
 Et simulans fedus ledere temptat ouem

pignere stabile
 Fedus utrunqz fides iurato numine firmat

tribuit accipit
 Id lupus id simplex obside firmat ouis

filios timuit i. picula pssiderat
 Datqz lupus mala. sana canis. recipitqz luporum

p qū pēspit vociferare
 Pignera. nec metuit. nec sua damna videt

gregatio lupoz fremit pacē fractā interrogās
 Dum natura iubet natos ululare lupinos

igit ouis defensoris indigēs in sanguie morit
 Turba lupina fremut. federa rupta querens

defensore destituta succūbit
 Ergo pecus tutoris egens in viscera incigit

defensorē seruare i. optima
 Preside nuda suo. sic tumultatur ouis

p qz defensor deest inimic nocere
 Tutorem retinere suum tutissima res est

Nam si tutor abest. hostis obesse potest

Vide au. po. aliā fa. cur documentū est. q. in tpe necessitatis tutū est hīc defensores z amicos. Concludit etiā. q. ciuitas vel oppidū sapiētes hīs p siles cauere debēt ne illos expellāt vel in obsides mittant. Istud nobis fabulose declarat sic. quodā cū tpe oues z lupi habebāt inter se guerras

Lib^r Esopi

oues qđe p defensoribz habebāt canes z verueces. lupi aut nō habebāt
alijs defensores. Quⁱ g lupi desperaret devictori i miserit suos legaros
ad ptem aduersam ad tractandū de pace z pcordia. Pace aut sic initā
obside firmauerūt. Lupi p oibz suos miserunt catulos. z oues ecōtra
suos dederūt facellites. Cūq^z g caruli lupoz fm instinctū nature inciperēt
vlulare. Lupi hoc audiētes magno cūz furore ad caulas oīū cucurrerūt
dicētes Jam cognouim⁹ federa pacis statute a vobis esse fracta. qz cas
tuli nri quos penes vos habetis in fortitudine clamāt ad nos. auxiliū et
defensionē a nobis implorātes. qre iam venim⁹ cum furore illoz inuāt iā
vindicare. z sic oues omni destitute defensione succubuerūt

Quo teneatur eget nil ausa secare securis
cū quo indiget scindere

De silua
et securi

Armet eam lucus. vir petit. illa fauet
siluā inuadit in domo

Vir nemus impugnat. lassans in ede securim
ligni vna plaga incidit

Arboris omne genus vna ruina trahit
silua dixit oledio mibipst occasio ruine

Lucus ait parco. mibimet sum causa pericli
s^c lucū secat i. man⁹ rustici

De necat ex dono rustica dextra meo
dānticari possis inimicū pfortare

Unde perire queas hostem munire caucto
s^c mediāre s^c hostē

Qui dat quo periat. quem iuuat hoste perit

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. qđ hostem suū nutrit z armat
sibi pst damnu z cladem infert. Istud innuit nobis fabulose sic. qđā em
epe faber qđā in sua arte pitus securi fabricauerat. sed illi⁹ vsum manus
brio deficiēte hīe nō poterat. Ille p opeligni indigēs qđā nemus acs
cessit. z ipm sup sua necitate pfuluit. Arbores aut annuētes p silū z auri
lū ipsi dederūt. cū in vtroqz abundaret. Lignoz itaqz vulgus pncipatū
et regimē nemoris alte spine pcellerūt. cui⁹ ergo habēda erat grā vt fater
id qđ petijt obtineret. Rogata g dñā nemoris benigne annuit. z pcepit
orno vt fabro subuēteret z cito eam expeditet. Omnis aut cito paruit z
manubriū sibi pcellit. Fater aut habito manubrio securis industriā in
aliud expiri cepit. q laudē meruit. z incudi otediēs fuisse pmendabatur.
Postea omne genus lignoz cepit incidere z detruicare. Quare tunc ar
dua qreus graui lesa vulnere plagas suas fraxino pquerit. que socia clas
dis rūdēt. merito hec patim⁹. cū fabro inimico nro p silū dedim⁹ z auxiliū
eū illo aialī nemus affociuit dicit pulchra

De cane
et lupo

Ulm cane silua lupum sociat. lupus inquit amena
i. cute splēdes abundātia ciboz apparet
Belle nites. in te copia facta patet

Cum commento

^{s' lupi} Pro verbis dat verba canis. ^{ipinguat .i. dñi} me ditat herilis.
^{amicicia} ^{s' meo} ^{s' canē nutrit} .i. tora familia
Gratia cum domino. me cibant ipsa domus
^{ipe nocturno} ^{pmulgo} .i. securā
Nocte vigil fures latratu nuncio. tutam
^{custodio} ^{edem} ^{.i. stramē} ^{.i. lectū}
Seruo domum. mihi dat culinus in ede thorum
^{s' fba pferit} ^{desidero}
Hec mouet ore lupus. cupio me viuere tecum
^{accipiāt} ^{escam}
Communē capiant ocia nostra cibum
^{pfer} ^{opro} ^{habitare}
Reddit verba canis. cupio te viuere mecum
^{.i. eadē} ^{s' ambobz} ^{victū}
Una dabit nobis mensa manusq; cibum
^{lupus annuit} ^{imitat} ^{.i. collum} ^{canis}
Ille fauet. sequiturq; canem. gutturq; caninum.
^{inspicit} ^{interrogat} ^{qre ceciderūt crines}
Respicit. et querit. cur cecidere pili
^{s' canis} ^{.i. vt nō possim} ^{offendere}
Inquit. ne valeam morsu peccare diurno
^{.i. ligas diurnas} ^{porto} ^{exigēte discurre}
Vincta diurna sero. nocte iubente vagor
^{donat} ^{abundātia}
Reddit verba lupus. non est mihi copia tanti
^{suilis p dñi} ^{.i. ppter amorē gule}
Ut fieri seruus ventris amore velim
^{felicioz} ^{.i. paup} ^{.i. qd diues fuus}
Ditior est liber mendicis diuite seruo
^{famul?} ^{seipm} ^{s' bona} ^{s' hō possidet}
Seruus habet nec se nec sua. liber habet
^{.i. valde dulce} ^{.i. fundat}
Libertas predulce bonum bona cetera condit
^{s' librate} ^{s' lupo}
Qua nisi condatur nil sapit. esca mihi
^{mentis} ^{esca} ^{.i. iocūditas}
Libertas animi cibus est. et vera voluptas
^{s' librate} ^{abundās} ^{ditior} ^{nō potest}
Qua qui diues erit. ditior esse nequit
^{nō volo} ^{meā voluntē} ^{p prauo} ^{cōmodo}
Nolo velle meum pro turpi vendere lucro

Liber Esopi

liberates

fiat .l. paup

Has qui vendit opes hic facit vt sit inops

.i. p. omni

amittit

Non bene pro toto libertas venditur auro

.i. de celo data

excellit mudi diuitias

Hoc celeste bonum preterit orbis opes

Hic au. po. alia. fa. cuius documentu est. q. nihil est melius libertate. qd ostendit p lupu z canem. Quod a em tpe canis z lupus obuiauerunt sibi mutuo in quadā silua. Lupus autē salutās canē ait illi. Care frater. qre tā pulcher z iocundus es. Cui canis. cā quare tam pulcher sum z pinguis est. qz bona dieta z magna quies pstant mibi forme laudes. cū em nungit aut pluit sub recto manere possum die ac nocte. z somnos duco suauēs z somnia lera. nullamqz hāteo sollicitudinē. cibus em meus sp̄ patus est. qz dñs meus suo pane me pascit. z rota familia mibi p̄cūt ossa. z pinguis vasa lingo. Cui lupus ait. lōge melior est vita tua qz mea. hinc em nō est mirandū si bellis tua tā nītida sit. **Q**z felix essem si talē vitā saltē p annum ducere. Cui canis. talē vitā de facili acq̄reres. si libera colla tua seruiciū subdere velles. sunt em castra ville z vrtes quibz nō parum accep tus eris. ceti dñm meū non p̄tempseris ipse cū gaudio suscipiet te. si boz nos mores z obsequiū cum bona fide p̄miseris. Cui lupus. o carissime frater. p̄ba tua me valde oblectāt. z dulcis sonāt in auribz meis. Dñs em tuus p̄e oibz mibi placet. **Q**rogo te mibi ductor esse velis ad eum. z boz nus z māfuerus mibi sis. Itaqz villā adeunt lupus z canis sociali p̄fabu latione iter p̄sequētes. Cum aut auroz fulgēte se mutuo aspicerēt vidit lupus collū canis denudatū. z mox ait. Quid tibi vult circū? Ille in col lo tuo. Cui canis. solebā in iuuetute mea p̄sumax esse z feror. z mordebā tā notos qz ignotos. tūc iratus dñs meus p̄teribz z vindis me domuit. precipiēdo ne aliq̄ p̄ter fure z lupū offenderē. Nis auditis de p̄posito suo lupus auertus ait. Quoniāquidē ita volo tibi grām dñi cui cum vinculis relinq̄re. ego aut p nulla grā z glā vincula sustinere possum. Sic ergo tibi tua fuit sp̄ditio. mibi aut maneat mea libertas. Et sic lupus ad siluā. canis aut ad villā reuersi sunt. **M**oralit̄ hic instrumur. q magz iocundū est miseriaz esse dñm qz diuitiaz seruū. Et iocundus ē paup̄re in libertate viuere. qz diuitē sub alieno nutu z p̄p̄riū accusant auari illa mēbia ociositatē

De cōtentiōe
ventris z aliq
rū membroz

Accusant auari illa mēbia ociositatē

solimodo cibaria

Omnia solus habes lucra. labore cares

.i. man⁹ z pedes exhausti nutrit pigritia deuoras

Hos labor edomuit. te fouet inertia. sorbes

sollicitudo

pcurat

Omnia. que nostri cura laboris emit

sustinere

onus

intēde

Disce pati famis asperē iugum. vel disce labori

Lum cōmento

^{i. industria} ^{i. nutriet}
Ledere teq; tui cura laboris alat
^{subuenire} ^{rennuie} ^{i. vacuū}
Sic ventri seruire negat. se venter inanem
^{inuenit} ^{perit auxilliū} ^{tribuit}
Comperit. orat opem. nūl dat auara manus
^{s^e venter} ^{resumit} ^{s^e man⁹} ^{s^e ventrē}
Ille preces iterat. iterum fugit illa precantem
^{pfundo} ^{perit} ^{s^e naturalis}
In stomachi fundo torpet. abitq; calor
^{clurte} ^{perit} ^{arida maxillas}
Victa fame natura fugit. vis anda fames
^{claudit} ^{psuetū} ^{pmittit} ^{nutrimentū}
Pbserat. et solitum non sinit ire cibum
^{cibos} ^{tarda} ^{infirmi}
Mult epulas dare sera manus. sed corporis egri
^{amissa fortitudo} ^{i. totū corpus}
Perdita vis refugit. machina tota perit
^{null⁹ bō} ^{sufficiens est}

Nemo sibi satis est. eget omnis amicus amico
^{tu hō. hoīb⁹} ^{misereri} ^{tibi ipsi}
Si non vis alijs parcere parceret tibi
Nec ponit documentū q nullus d; habere tantā pfidentiaz de seipso q
velit carere amicis. Et hoc ostendit nobis p manus z pedes z ventrem.
Quodā em tpe ptenio facta est inter ptes corpis. z dixerunt pedes et
man⁹ ventri z capiti: nostri gratia vos viuicis z valetis. qz nos incessan
ter agimus ea quib; mediante vos gloriā habetis. sed cedāt lites qz nos
āmodo laborare nolum⁹. qz ad vsum nostrū puo labore indigem⁹. sic er
go pes stetit quietus. z manus iacuit ociosa. frons autē dolere cepit z cer
uix artari. ipsa quoq; fames cerebri nouerca capiti grauamen intulit. qd
tandē manus z pedes sentiendo ceperūt de ventris penuria debilitari.
Tūc ergo dextra mouit opus: z pedes currere ceperūt vt releuaret ven
rē z caput: sed ob longa ieiunia z itā oblitus cibor: escā oblata rennuie
et eā recipere nō potuit. redio igit laborabāt. quē morbo phisici appetitū
perarū dicūt: et tūc quesierūt vndiq; subsidū. sed nullū puit

Nota

lirer. ergo nullus debet aliū vexare ne seipsum perimat
illud aīal ^{ferido} ^{culo} ^{tribuit} ^{auriculā}
Sinea de turpi queritur nate porrigit aurem
^{nō pcepit} ^{i. aīam} ^{audiri. orōnes}

Aulpes nec recipit mente. sed aure preces
^{loq̄tur cūl} ^{vituperū} ^{honorē}
Sinea sic fatur. natis vt mihi dedecus ornem

**De sinea
et vulpe**

Liber **Esopi**

ad qd est vile pascua i. scobare
Quid prodest nimios campos insculpere cauda
 fatis est s' aliq' simee modica
 Sufficeat caude pars mihi parua tue
 qps caude vtilis esset vulpi
Quod mihi prodesset est tibi pondus iners:

dicat incōmodas grauitate
Ille refert. nimio damnas depondere caudam
 curta nō grauis incōmoda

Est breuis: estq; leuis. hec duo damna queroz
 mag' volo q' tegat terrā simee pulcritudinis
Valo verrat humum q' sit tibi causa decoris
 cooplat turpes scz cauda mea clunes

Quā tega t immundas res bene munda nates
 supflui diuiti diuitē faceret. paupere

Id nimium nimioq; magis ditaret egenum
 min' pui paupi estimas. s' hō pdesse

Quod minimum minimo credis auare nimis
 Hic ponit documētū q' illa (q' sunt modice reputatōis diuitibz) bñ pro
 desent paupibz. qd declarat p' simeā z vulpē. **Q**uodaz em tpe p'rigit q'
 simeā vidit vulpē lōgā caudā hñrez. cui dixit. **S**uroz qd tibi valeat hec
 lōga cauda. z est res dissilis. cui tibi supfluit. ego aut z pueri mei sine ea
 nascimur. **C**ū q' sit tibi magis oneri q' vtilitati. maxime cū te venatores
 insequūt. vellē vt dares nobis prē illā q' tibi supflua est. qz nobis bñ deq'
 feruiret. **R**idit vulpes. etiaz si adeo esset grauis cauda mea vt eam vir
 portare possem. tñ nō eris tu inde honorat'. **D**oralit sic est de diuitibz
 auaris. q' licet supflua hñt nunc tñ aliqd impartiri volūt paupibz
 qñ nūdinas. celerā cupit molestat. asinū

**De asino op/
 tante mortez**

Asin' foras festinus lucro petit. instat asello
 mercator asinū onere baculo pcurit
Insitor. z pressum pondere fuisse premit.

asin' mortē cupit morte spōdēte redem.
Ille necem sperat. nece promittente quietem.
 morte pacta durare scz post mortē

Sed nece completa. viuere pena potest
 qz qñ p'lia s' rer s' fit

Nam cum bella facit z tympona pellis aselli
 post hec pcurit s' pelli pcurione

Hinc lassatur. z hinc pulsa tonante manu
 hoi tpalis obest sibipsi destruere tpalē

Cui sua vitā nocet caueat sibi rumpere vitam
 morte bonis opibz

Non nece. sed merito iure quis cit homo.

Cum cōmento

Hic ponit documētū q null⁹ ppter miserā dī sperare moriez. qz mors ē
terribilissima. qd ostendit p asinū sic. Quodā em tpe ptingit q qdā nego
ciator festinās cū asino suo onusto nūdinas ingredi grauitē eū cedebat
asin⁹ āt plagis ⁊ itinere fessus optabat mortē sperās labores suos mor
te fininari. s; eo mortuo de pelle sua facta s; telli tympona. q assiduis tō
sionib; ⁊ vsib; agitabant. ⁊ asin⁹ (q p mortē sperabat esse secur⁹) etiā p
mortē cedebat vt pūs Doralis. p asinū intelligunt peccatores q aliquid
mortē vocāt vt plagis puent. sed post mortem magis vexant in inferno
agitat⁹ venaricōz fugā capit deuia. nemoris

Autus voce canum ceruus fugit. auia silue
dimittit p̄a stabulū boū intrat
Deserit. arua tenet. claustra bouina subit
De silue obscura p̄ari

De ceruo
et bobna

Bos ait. aut luci tenebras. aut deuia campī
secur⁹ pcurres tardus tibi velox

Tutius intrares hinc piger. inde leuis
ad stabulū dominus

Huc veniet custosq; boum stabiliq; magister
s. custos ⁊ mgr. ceruū vel custos vel dñs

Si duo vel tm te videt alter obis

De ceruo mortē pietas auferat

Cervus ait. mibi vestra necem clementia demat

coopire ceruū straminib; nox

Fondite melatebris dum iubet ymbra fugam

ceruū cooperiūt vistravit

Hunc tumulant feno. p̄sepe reuiscit arator

folijs puidet nutrit lumēta

Frondeb; ⁊ feno munit. alitq; boues

arator recedit leratur

Hic abit ac ceruus pericula vitasse gaudet

refert grāz actōes sez senior. De

Bobus agit grates. e quibus vnus ait

facile euadere s⁹ custodē mgr dom⁹

Est leue vitare cecum. si venerit argus

mgrm valueris euadere tutus

Argum si poteris vincere. victor eris

s. acute videt argo p̄tinere s⁹ boues

Centum habet oculos. cui se debere fatentur

domiciliū famuli oēs possessiones

Et domus et ceruus totaq; iura loci

ceruū iuente mgrm

Res tua te reperit. argum res altera cecum

Libert Esopi

^{ceruo dormit} ^{argo}
Qui tibi dormitat scit vigilare sibi
^{ceru?} ^{vir} ^{itrai} ^{pabulū dat}
Hic filet. argus in it stabulum. bobusq; ministrat
^{plus macilentos}
Plus equo reuies viderat esse bones
^{puidet} ^{pabulis} ^{pmouet. iracūdia}
Dum munit plespe cibo. dum fulgurat ira
^{apud aspiciere} ^{parefiat}
Ausa videre diem cornua longa patent
^{iacer in stabulo} ^{dixit. cerno} ^{s. ceruū}
Quid latet hic. quid ait video. sentitq; latentem
^{euent?} ^{scz. ceruū gaudēs in vsum sue coqne}
Et bona fortune munera letis habet
^{ad suū velle} ^{dominoz}

Enlis est non esse suum. vigilare potentis

^{dormire} ^{famuloz} ^{succurrere}
Stertere seruiorum velle inuare potest

Hic ponit documētū q; stertere est seruoꝝ ⁊ vigilare dñoz. Ad declarā
rat fabulose sic. Quodā em̄ tpe ceru? venatoꝝ strepitu perturbatus. vt
morte euaderet villā petijt. ⁊ bobo iociat? cū eis ad p̄sepe intrauit. Qui
bos fert dixisse. qd voluisti miser huc ad mortē venire. silua te meli? ser
uaret. aur leuis vngula seruaret te in campo. At ille rīdet. rogo te parce
mibi ⁊ noli p̄dere me. qz iā in crepusculo saluus abire potero. his dictis
in securo loco se posuit. sic itaq; latitās bubulco bobo pabulātib; occulte
remansit. hinc ille gauisus grates bobo reddidit q; fugiētī locū dedit. hinc
Tūc vn? corpe graui s ⁊ grādis ait illi. saluū te qdē fore volumus. s; ca
uendū est ne ab alio videaris q; centū oculos h; ille est q; nobis dñat. a q;
si visus fueris nihil p̄ter vitā offerre poteris. Hic sic p̄ferētib; ecce dñs
ingredit fabulū. ⁊ q; nup p seruoꝝ negligentia viderat bones macilentos.
accessit ad p̄lepa curā bonū hñs. duz q; p̄lepa diligētē exq̄rit cornu
latitātis cerui apprehendit. vocatq; ad se bubulcis de ceruo inq̄rit qm̄
et qm̄o stabulū intrauerat. at illi se nescire dixerūt. gauisus q; dñs ceruum
bñ custo diebat. Moraliter. vile est fugere cū p pugnā saluare se nō p̄
prodest em̄ dño reb; suis curam prestare ⁊ diligentiam

De iudeo ⁊
pincerna

^{portat} ^{diuitias} ^{s. timoris} ^{corde}
Art iudens opes. sed onus fert corpore maius
^{ppūgit} ^{iudā sollicitudo} ^{exteri?}
Intus adurit eum cura: laborq; foris
^{ideo. timore} ^{iudeo. dono. illi? terre fauorem.}
Ergo metu damni sibi munere regis amorem
^{acq̄rit} ^{dato viatore secur?} ^{pgat}
Firmat. vt accepto p̄duce tutus eat.

Lum commento

.i. regis iudeu apinator ducit s^e pincerne pmouet
Regius hunc pincerna regit. cor cuius adurit
auida cupido s^e pincerna gladio homicidiu
Auri dira fames. qui parat ense nephas
nemus adest intrant in t^hbis s^e pincerne
Silua patet. subeunt iudeus in ore sequentis
psiderat s^e z t^hspcedas s^e iude⁹ pincerna .i. nō vult pcedere
Loz notat. ipse sequar dixit. z ille negat
ensem euaginās s^e hō s^e pincerna moriaris
Et gladium nudans. nullus sciet inquit. obito
iudeus de p^{er}m istud pandet
Ille refert. scelus hoc ista loquetur auis
.i. euolat exbulco tal auis auē digito mōstrat
Profilis ex dumo perdit. hanc indice signat
stati apurat gladio s^e iudet diuitias capit in zabulo corpus
Dox rapit ense caput. et opes metit. in scobe funus
sepelit pplet veloces in mudo circuit⁹
Lelat. agit celeres annus in orbe rotas
s^e afflas .i. regis mense apinator apportat
Perdices domini cene pincerna ministrat
s^e pincerna .i. cessat pincerna
Ridet. z a risu vix vacat ille suo
narrari vult pincerna narrare tardat
Rex audire cupit. hic causam dicere differt
s^e psili⁹ .i. rex z pincerna s^e pincerna rex inq^{re}
Sit locus. ambo sedent. hic silet. ille rogat
riascit hylari fingit leticiā facie
Rex dolet. z leto mentitur gaudia vultu
psulatus .i. facdesit
Regis consilium. consilioq; sedet
apinatorē .i. paribuli .i. dignū s^e regis decernit
Pincernam crucis esse reum sententia prodit
paribulū delictū punit paribuli
Trup meritum flagitat iure fauente crucis
interficiās allquē psulat
Ut reprimas quemq; nullum tibi suadeat aurum
p qz bonurē s^e tpalē cōesta rapina diminuit
Nam decus z vitam inesta rapina rapit
Hic au. po. aliā fa. cul⁹ documentū est. q nullus psumat aliū interfice
re vt capiat bona sua. qz tales ad malū finem deueniūt. Hoc ostendit
nobis quendā iudeū. qui magnū portans thesaurū qdā nemus dūm

Liber **Esopi**

transiret propter timorem quesivit ductorem. quare regem accessit saluum ab ipso petere
 do p ductum p certam suam. Et pincernam regis ductorem suscepit. q videns in
 deum magnam ferre thesaurum ipsum interficere cogitabat. Iudeus autem atten
 dens nequiciam suam dixit ei. pcedas tu ego sequar. Pincerna autem rennuie
 et euaginato gladio dixit. nullus videbit q ego te interficiam. Tunc iudeus
 hec animus reuelabit latrocinium tuum. et statim ex dumis perdidit quidam euola
 uit. pincerna pro non curauit sed iudeum interfecit. et in zabulo sepeliuit. Po
 stea pergit q pincerna domino suo pdices pferret. et tunc adeo ridere cepit
 q vir a risu se prinare potuit. Rex autem hoc videns cam sui risus exquirit
 Pincerna vero dilatione perijt. qui postea metum et minis ppullus seriem
 facti regi narravit. quod scz iudeum interfecisset et bona eius rapuisset. Quo
 audito iratus est rex. et simulata fronte abiens psilium puocauit. et factum
 pincerne tibi ppaluit. Nam et sententia mortis pira eum lata est q supede
 recur. et sic in patibulo digne et iuste suspensus est

De ciue
 et miles

Quod diues. i. miles habitant s. miles s. gerit
 Inis eques. sub rege vigent. hic prelia regis
 s. ciuis disponit diuitias miles ciuis
 Hic dispensat opes. hic vir et ille senex
 odiose p. mora buccas incerta
 Inuide perflata genas igitur dolorum
 s. miles ledit i. p. honore
 Flammis fax iuuenem mordet amore senis
 falsas mentis q. monitas
 Regis in aure truces fingit de ciue querelas
 s. ciuis i. disp. ator dissipator s. ciuis
 Est tibi non pastor. sed lupus iste senex
 diuitie faciunt auget sua suba i. furtiuis rebo
 Ducant furta senem. creseit sua copia furtis
 de thesauro pecunia obella
 Est sua de censu gaza recisa tuo
 pfirmabo i. mea dicta s. p. pta p. fere
 Firmabo mea verba manu. sua furta fateri
 s. ciue p. pellat i. duello iudicare verax
 Hunc faciam. bello iudice verus ero
 s. p. ba turbat p. posita ciue i. fragilis senectus
 Ita mouent obiecta senem. plus fragilis etas
 s. ciue turbat i. infamia reputat
 Hunc moeret. et senij crimine visus ohea
 i. fauent seni dueller
 Parcunt iura seni. si pro sene pugnet amicus
 s. ciue dilectio p. m. j s. ad duellandam p. p. p. o
 Cui nullus amor senoris arma probat

Lum commento

querit .i. pugnatorē nō inuenit s^c p^{se}ne
Vendicat pugilem. sed abest qui pugnet amicus

p^qz recedit necitate ficta dilectio

Nam refugit viso turbine falsus amor

p^qū sonat falsos perturbat

Dum fortuna tonat fugiuos terret amicos

diligite .i. sola necitas instruit

Et quis amat quis non sola procella docet

quintū p^{tr}abit p^{pon}it .i. pugna

Tena trahit ciuem. dācit vox vna duellum

p^mouet hoies discitētes q^umonia

Sollicitat mens amica iusta querela senis

munerib^z fecit .i. s^cz p^{bo}

Quos meritis emi multos mihi fecit amicos

longū temp⁹ s^c amicos puerit modicū t⁹is

Longa dies. cunctos. abstrahit hora breuis

.ex tātis amicis nō fuit

Pe tot amicos populo non restat vnus

s^c opem exhibui s^c hoib^z reddidit auxiliū

Quamq^z dedi multis nemo repensat opem

putabā q^uere fungi .i. quante

Rebat pace frui. mea paci congruit etas

destruxit .i. latens inuidia

Sed mea turbanit gaudia linor edax

.i. inimico victoriā dederūt s^c ego

Hosti multa meo palmam pepigere tepesco

s^c miles .i. fortitudie miles

Ille calet. careo viribus. ille viget

p^{tr}aeaut .i. s^c miles

Arma parum nomi. se totum prebuit armis

s^c ciuit debilis fortis s^c milit

Et mihi visus hebes. visus acutus ei

nihil p^mittit auxiliū recte ratio

Nil mihi spondet opem nisi in ste gratia cause

debili p^querit. defensore .i. cā iusta

De fragili queritur p^{re}side causa potens

.i. defectū pauet .i. animi

Corporis eclipsum timet alti copia cordis

p^qz debili diffidit s^c milit s^c armata

Nam fragili peccat mens animosa manu

Liber Esopi

^{at falsa} ^{splēdide} ^{diffamia}
Si turpis nitide mendax infamia vite
^{ingerit} ^{splēduisse} ^{pdest}
Infigit maculas. quid nituisse iuvat
^{i. diffidit} ^{tristat} ^{cuius} ^{psolat} ^{rusticus}
Desperat lugetq; senex. hunc lenit arator
^{s. arator} ^{cuius} ^{arat} ^{i. annale precii accipies}
Qui senis arua colit. annua lucra ferens
^{s. aratorē} ^{mouet} ^{misēdia} ^{accipe} ^{i. pugnā}
De stimulat pietas pro te proferre duellum
^{aratorē} ^{s. manus} ^{s. ad duellandū}
Est mihi pro domino dextra parata meo
^{aduenit} ^{s. puenies} ^{i. pugne}
Ecce dies oritur. locus est tempusq; duelli
^{i. miles} ^{z arator} ^{i. in aīo} ^{i. piter}
Stant pugiles. inuenit mente manuq; simul
^{militi} ^{dedecus} ^{duellet} ^{talit} ^{hō}
Est equiti fetidum q; stet q; pugnet arator
^{estimat} ^{s. a milite} ^{nisi} ^{miles}
Seq; putat victum. ni cito vincat eques
^{fortitudo} ^{nō memines} ^{s. mali}
Nil de se retinet virtus oblita futuri
^{s. manus} ^{violētas} ^{expēdit} ^{ptutes}
Dextera corporeas prodiga fundit opes
^{ptera} ^{s. miles} ^{inutiles} ^{emittit}
Ictus ipse suos steriles expendit in vsus
^{peuties} ^{rusticiū} ^{seipm} ^{plus} ^{ledit}
Et feriens hostem se magis hoste ferit
^{fortitudis} ^{occultat} ^{rusticus}
Sed proprie virtutis opes abscondit arator
^{donec} ^{oportunitas} ^{tribuat} ^{tempo}
Dum locus expense detur z hora sue
^{decipit} ^{i. clipeo} ^{repellit} ^{ptera}
Aut motu fallit. aut armis temperat ictus
^{s. arator} ^{audax} ^{fit} ^{s. manus} ^{psiderat}
Et metuens audet. dextra locumq; notat
^{augmētat} ^{ptera} ^{faciet}
Producit minas frontis vtrumq; iubar
^{s. rusticus} ^{euigilat} ^{intēdit} ^{ptera}
Vormitans vigilat. z cessans cogitat ictus
^{paula} ^{i. astutia} ^{cā} ^{metus}
Pec mora non artis ratio. sed causa timoris

Lum commento

^{testimā} ^{utens} ^{apparet} ^{farius}
Creditur. arte fruens esse videtur iners
^{l. letatur} ^{miles} ^{supasse} ^{estimās} ^{vilipēdit} ^{aratorē}
Baudet eques vicisse putans. spernitq; bubulcum.
^{s. miles} ^{abstergit} ^{la facie sua}
Sudoremq; suum tergit ab ore suo
^{tardatōem} ^{militē} ^{peutit} ^{arator}
Ecce moram nescit equitem ferit ipse bubulcus
^{in illā brachij pte} ^{bacul? bubulci} ^{peutit}
In cubiti nodum rustica claua ferit
^{peussio} ^{s. cubiti} ^{tollit}
Huius plaga loci totius corporis aufert
^{virtutē} ^{fugit} ^{miles} ^{s. ad terrā} ^{q̄scit}
Robur. cedit eques. seq; cadente sedet
^{s. ipsi? rustici} ^{q̄scit} ^{s. rustici?} ^{arrēdit} ^{s. militē}
Dona simplicitas. sedet ipse. notat atq; sedentem
^{s. ad pugna} ^{miles} ^{s. rusticus}
Et nisi surgat eques. surgere velle negat
^{s. tu miles rusticus} ^{dr} ^{rustico} ^{s. dr} ^{nō volo}
Surge bubulcus ait. cui miles surgere nolo
^{s. rustic?} ^{s. tu miles rusticus} ^{licitū est}
Alter ait. sedeas. meq; sedere licet
^{s. p̄ls} ^{mirat} ^{s. regis} ^{p̄ns est} ^{militi} ^{sedenti}
Turba stupet: prefectus adest. equitiq; moranti
^{iubet} ^{duellet} ^{denictus} ^{recedat}
Imperat vt pugnet. aut superatus eat
^{tardat} ^{miles} ^{dr} ^{supante} ^{rusticus}
Perit eques. prefectus ait. te vicit arator
^{s. duellū} ^{cessat} ^{intimat} ^{euētus} ^{duelli}
Pugna cadit. regi panditur ordo rei
^{dicte} ^{inchoatū} ^{psequaris} ^{pugna}
Rex ait inceptum soluas perfecte duellum
^{s. supationē} ^{fareat} ^{s. miles} ^{rusticus}
Dedecus explanet ille vel ille suum
^{duellū} ^{reincipit} ^{q̄scit} ^{sicut}
Pugna redit. milesq; sedet velut ante sedebat
^{s. tu miles rusticus} ^{dr} ^{s. surgere} ^{dicte}
Surge bubulcus ait. non volo miles ait
^{arator} ^{dr} ^{nō vis} ^{rennuā}
Cultor ait. si stare negas. me stare negabo

Liber Æsopi

^{l. pugnare} intēdas ^{pugnare} patus ^{s. ego rusticus}

Surgere si ^{temptes}. **surgere** promptus ero

^{l. miles} ^{z rusticus} irridet turba ^{pfectus} ^{rustico}

Ambo sedent: ^{ridet} populus. ^{presesq;} ^{bubulco}

^{pcepit} ^{duelles} ^{cede} ^{recedit}

Intonat. aut ^{pignes}. aut ^{fuge}. ^{tempus} ^{abit}

^{orator} ^{dicit} ^{s. miles} ^{s. ad pugna} ^{nō vult}

Aultor ait. ^{surgat}. ^{cadat} si ^{surgere} ^{negat}

^{vertera} ^{pfectus} ^{de} ^{vertera} ^{miles}

Percute ^{preses} ait. ^{percutere} ^{surgat} ^{eques}

^{rustici} ^{militē} ^{deuicti} ^{ascribere} ^{tytulū}

Te ^{decet} aut ^{illum} ^{victi} ^{sibi} ^{ponere} ^{nomen}

^{s. rustico} ^{nō ascribā} ^{tytulū} ^{rusticis}

Hoc ^{mibi} ^{non} ^{ponam} ^{nomen} ^{arator} ^{ait}

^{s. ego rusticus} ^{s. tu miles} ^{dedecus} ^{percutere}

Surgo. ^{surgere} ^{miser}. ^{nam} ^{turpe} ^{ferire} ^{sedentem}

^{s. rustico} ^{s. militi} ^{dedecus} ^{interire}

Est ^{mibi}. ^{sicq;} ^{ti} ^{bi} ^{turpe} ^{sedendo} ^{morī}

^{dicit} ^{s. militē} ^{stimulat} ^{miles} ^{l. rustici}

Sic ^{ait}. ^z ^{timidum} ^{stimulat}: ^{rogat} ^{ille} ^{ferentem}

^{s. militi} ^{supato} ^{rogo} ^{l. vincens} ^{recede}

Parce ^{mibi} ^{victo}. ^{supplico} ^{victor} ^{abi}

^{opera} ^{renouat} ^{euctus} ^{l. ciuē} ^{s. ciuis} ^{l. successor} ^{bonor}

Per ^{nouat} ^{fortuna} ^{senem}. ^{senis} ^{unicus} ^{heres}

^{inferibit} ^{meritas} ^{acquit} ^{rusticus} ^{diuitias}

Scribitur. ^z ^{dignas} ^{intrat} ^{arator} ^{opes}

^{iusticia} ^{vincit} ^{robor} ^{malus} ^{cunctus} ^{ostēdit} ^{s. fideles}

Ius ^{superat} ^{vires}. ^{fors} ^{aspera} ^{monstrat} ^{amicos}

^{pdest} ^{l. qdā} ^{amicicia} ^{dolo} ^{fiducia}

Plus ^{confert} ^{odio} ^{gratia}: ^{fraude} ^{fides}

^{l. in fine} ^{s. libri} ^{l. duob;} ^{libro} ^{intēdit} ^{qlibet}

Fine ^{sui} ^{gemino} ^{verū} ^{quod} ^{confinet} ^{omnis}

^{moralizat} ^{exponit} ^{interi;} ^{princeps}

Fabula ^{declarat}. ^{datq;} ^{quod} ^{intus} ^{habet}

Nec ponitur vna hystoria cuius documentū est. q iusticia sp superat in iusticia. Et ita applicat q necitatis tpe vera dilectio approbat. Et q amicitia pualet odio. z fides fraudi. Et hoc ostendit nobis p duos famulantes vni regi. sp ciuici antiqui z militē iuuenē. Vn isti duo diu seruiert regi. z miles cepit inuidere ciui eo q multā haberet copiam rez. tp alium Quare accessit rege dicens. Iste ciuis nō est vobis pastor immo lupus qz multū ditatus est p bona vestra q furtiue abstraxit. Et q pba mea

Lum **commento**

vera sine phabo corpe meo si negare velit. **U**n euocauit ciuem in duellū sed cū multa essent cui obstacula vnū maius fuit. s. debilis senectus **E**r ergo rex pcessit ipsi si amicum aliquē haberet q sine pmo duellū p ipso inire veller. ipm adduceret. qre ciuis multos pbauit amicos. sed nullū inuenire potuit q p ipso duellaret. Tandē magnū gauri puiūū omnibz amiqs suis narrādo eis iniuriā sibi illatā. sed nullus misertus est eius. **U**n dixit. qndā multos habui amicos. qd muneribz mihi pcraui. nunc autē nullus opē recōpēsat. putabā em pacifice viuere. sz inuidia turbauit me et qd magis doleo multi spōdent victoriā aduersario meo. qz ipse fortis est z arma nouit. ego autē non. z nihil p me est nisi cā mea iusta. **T**ūc arator ppariens dñō suo dixit. ego assumā duellū p te. **Q**d audies ciuis gaudiū est valde. z extūc assignatus est dies duelli. **D**ie autē deputato cōuenērūt. miles autē in seipso pfidens putabat primo icru interficere aratorem. ipsumqz clipeo se defendentē fortiter inuāsit. icrus suos inuulit exspendendo. **A**rator autē vires suas occultante circūstans ppl's deuictū purabāt. z q timoris eā se nō defendisset. sed nō fuit ita. **Q**uare miles se viciū puras abstergebat sudorē a facie sua. **A**rator pō pfidens militē fatigatū clana sua percussit eum ad nodū cybiri sui. vñ z miles in terrā cecidit. **Q**d videns arator dixit militi. surge o miles. **U**n miles. surgere ne queo. **Q**ui arator. si tu sedes z etiā sedere volo. **T**ūc pfectus pcepit militi qz surgeret z pugnaret. sitiantē se victū daret. **M**ilite pō surgere nolē te pfectus euentū duelli regi intromisit. quō mandāte duellum prosequi pfectus itez iussit eos duellare. **T**ūc surgens arator dixit militi. dñe surge. **Q**ui miles. surgere nolo. **Q**ui arator. si surrexeris ego surgā. **E**ssē sedens ego sedebo. **T**ūc cum hostes circūstantes riderēt pfectus itez dixit aratori. vel pugnes vel te victū fatearis. **Q**ui arator. si ipse surrexerit z ego surgā. **Q**ui pfectus. percutere eū z surget. qz vel tu nomē victi habebis vel ipse. **Q**ui arator. nō victi nō habeo. z surgens dixit militi. surge o miser. turpe est em mihi te sedentē pcutere. silt turpe est tibi sedendo mori. **E**t cum surgere nolentē pungere z pcutere cepit. **T**ūc miles rogauit eum vt sibi pceret se victū fatendo. **V**idens hoc ciuis valde gaudius est. z aratorē omnibz bonoz suoz heredē pstituit p eo q ipm a morte liberauerat. **E**t p hoc ostendit quis sit verus amicus z qd falsus. **I**n fine dicit. q moralitas cū sit fabule in fine duobz semp pcludit versibz.

Moraliter p ciuem intelligit vir bonus z religiosus. p militē intelligunt mali z inuidi. q sp interpretant opē iusti ad malū. dicētes q si quid boni faciat hoc ppter vanā glam facit. **E**t tandē cum iste bonus z religiosus in senectute pstitutus fuerit z in extremitate vite sue. in qua ipm duellare oportz reddendo rōem pro omnibz factis suis. z cum nō inuenit aliquē amicum quō se defendat a morte eterna. postremo venit iustus. i. fides bona z recta liberās ipm de manibz inimici. i. dyaboli. **I**n quo nos liberare dignet qui trinus z vnus regnat in secula seculoz.

Stopus fabulator pclarissimus cum suis moralizationibz ad nostrā instructionē pulcherrime apōstolis **I**mpressus anno salutis nostre **M**cccc. xcij. tercio kalendas **D**ecobris.

~~Handwritten text, possibly a title or name, crossed out with a horizontal line.~~

Sigismundus

~~Handwritten text, possibly a name or title, crossed out.~~

Franciscus

Franciscus

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

